

ST. OLAV *Påskan 1993*

ST. OLAV

Innhold

- 3 Fra liturgien på palmesøndag
- 4 Brev fra Barabbas *NV*
- 5 På gjesteplass *Jorunn Wendel*
- 6 Katolsk nærvær i 125 år: Tilfeldigheter og lange linjer *UKJ*
- 12 Intervju med Robert Vitillo S.J.: Caritas Internationalis tar HIV og AIDS på alvor *Baby Johannessen*
- 15 Fasteaksjonen: Barns behov og rettigheter *Ved Caritas*
- 16 Hvorfor leser nordiske kristne Wilfred Stinissen? *Gunnar Wicklund- Hansen*
- 22 St.Olav Bokhandel utvider: Ånd og inspirasjon fra kjeller til loft! *UKJ*
- 23 Synspunkter på katolsk mediepolitikk
- 24 Søster Mary in memoriam *Kjell Arild Pollestad o.p. og Gunnel Vallquist*
- 26 Prest i et halvt sekel
- 27 Interessant bok *J. Bruce*
- 28 Takk!
- 32 Blikk på tiden *Kristins søster*

Forside: "Krusifiks,Siena" - linogravyr av Ørnulf Ranheimsæter

Fra liturgien på palmesøndag

*Jorden hører Herren til, og alt den bærer,
jorderiket og alle som bor der.*

*Han festet den over havet,
den står fast over vannene.*

Hvem kan stige opp på Herrens fjell?

Hvem kan stå i hans helligdom?

Den som har rent hjerte og skyldfrie hender,

*Tomhet lokker ham ikke,
falsk har han ikke sverget.*

*Han mottar velsignelse fra Herren,
rettferdighet fra Gud, sin frelser.*

*Dette er den ætt som søker Herren,
som søker ditt åsyn, Jacobs Gud.*

Porter, løft deres hoder,

spring opp, evige dører,

så herlighetens konge kan dra inn.

Hvem er denne herlighetens konge?

Herren sterk og veldig,

Herren, veldig i strid.

Porter, løft deres hoder,

spring opp evige dører,

så herlighetens konge kan dra inn:

Hvem er denne herlighetens konge?

Herren, hærskares Gud, han er herlighetens konge.

Salme 24 (23)

Pavens intensjoner for Bønnens apostolat i april:

At folkeslagene må kunne hevde sin nasjonale identitet uten å ty til vold.

At Kinas katolikker må gi et stadig sterkere vitnesbyrd om sin trofasthet mot Kristus, kirken og nasjonen.

4 Brev til Barabbas

Kjære Barabbas!

Jeg må innrømme at dette brevet åpner med en løgn. "Kjære Barabbas" skriver jeg – som om slike talemåter kan skjule den sorgen navnet ditt fremkaller. Nei, kjær er du ikke. Sant å si har du alltid ergret meg. – Hvem var du, egentlig? – En irriterende bifigur i dramaet omkring Jesu død – en forbryter og kjeltring som forkludret det hele? Du må innrømme at du slapp temmelig billig fra det! Du var dømt til døden, og alle visste du var skyldig. Men du kom deg unna, i motsetning til et par andre kjeltringer som mistet livet den dagen...

I det siste har jeg forresten begynt å synes litt synd på deg. Du fikk aldri spille den heroiske rollen som forbryteren på korset. Du var ingen helt i dødens stund. Ynkelig lusket du vekk fra arenaen. Ingen minnes deg med ømme følelser. Du, Barabbas, du er historiens sorte får...

Hva følte du, tro, da du satt i cella og ventet på fullbyrdelsen av dommen? Anger? – Var det virkelig nødvendig å drepe den mannen i Jerusalem? Eller ble du bare revet med av opptøyene?

Husker du hvordan det var, Barabbas? Ei møkkete celle i Jerusalem by. Dagene gikk, og timen nærmet seg. – Barabbas, den fortapte! Barabbas uten håp! Gråt du noen gang? Ba du om et mirakel?

Vel, miraklet kom. En dag sto vokteren i cella og sa: – Du skal ikke dø likevel! En mann som kaller seg jødenes konge, skal opp på korset i stedet for deg!

Det var ditt livs under, Barabbas!

Vokteren låste deg ut av cella. Ikke til døden, men til friheten.

Følte du deg ikke litt skyldbetyngt over det som skjedde? Skjenket du noengang en tanke til han som tok plassen din? Snek du deg gjennom

byen i angst for å bli grepet på ny, eller løp du gjennom gatene i overstadig glede over den uventede benådningen?

– Ut i friheten, Barabbas! Friheten, som du ikke hadde fortjent...

Du synes kanskje det er rart at vi husker deg så lenge etterpå. Ja, du er skrevet inn i historien til evig tid, Barabbas, fordi du uten å vite det havnet midt i et guddommelig drama. Tror du meg, når jeg sier at du var den første i verden som fikk erfare frelsesmysteriet? Det var Gud selv som byttet plass med deg. Du husker kanskje mørket som senket seg over Jerusalem den dagen det skjedde? Det var Gud som sørget, Barabbas!

Ved denne henrettelsen talte Gud til oss på det eneste språket alle forstår: Han talte gjennom lidelsen.

Da Gud kom til verden som et menneske, ble Han rabbi og forbilde, og velger du å være en av oss, kommer du ikke utenom lidelsen. Eller hva tror du, Barabbas? Kan et torturoffer søke trøst hos en som aldri har opplevd tortur? Kan de undertrykte, de forlatte og de skadeskutte fatte mot, hvis Mesteren ikke har gått foran og gitt lidelsen mening?

I vår tid er det mange som ikke tror at Jesus var Guds Sønn. De synes Vårherre kunne valgt en mer overbevisende måte å bruke sin guddommelighet på. Men Gud var ikke ute etter å briljere med sin guddommelighet. Tvert imot brukte Han blant andre deg, Barabbas, til å menneskeliggjøre dybden i frelsesdramaet: Du *måtte* arresteres. Du *måtte* i fengsel. Du *måtte* høre hammerslagene av kors som ble snekret. Alt dette, for å oppleve vendepunktet. Hadde Gud bare strøket ut misgjerningene våre i sine private bøker, ville vi aldri visst om det. Vi ville aldri møtt underet, aldri kjent skammen, aldri følt gleden over nåden, aldri

lært at kjærligheten seirer over mørket. Kjærlighet. Er det ordet fremmed for deg, Barabbas? Da skal du huske at din eksistens er et resultat av Guds kjærlighet.

Jesus døde for deg, Barabbas, og for oss alle. Han kunne steget uskadd ned fra korset. I stedet valgte Han å gå gjennom lidelsen, fordi Han ville være et menneske i ytterste konsekvens. Men Jesus var også den udødelige Gud. Derfor kunne ikke dødsriket holde på Ham. Han beseiret døden, slik at vi kan følge Ham der også. Ikke bare i lidelsen og døden, men i oppstandelsen og det evige liv.

Jeg vet ikke hva som hendte deg siden, Barabbas. Ble du en ansett borger, eller gikk du til grunne i Jerusalems bakgater? Uansett skal du vite at du er like verdifull for Frelseren som røveren på korset. "I dag skal du være med meg i Paradis", sa Herren. Ikke fordi røveren sonet sin straff. Men fordi han tok imot Guds Ord.

Vi er alle en del av Guds frelsesplan, Barabbas. Vi feirer påsken til minne om dette. Og vi sier, som røveren på korset:

"Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!"

NV

R. I. P.

Vår kjære medsøster
SR. BIRGITTE HANSEN
døde den 9. febr.
i en alder av 84 år.
Den avdøde anbefales
til de troendes forbønn.

St. Franciskussøstrene

*Herre, gi henne den evige hvile,
og la det evige lys skinne for henne.*

5

På gjesteplass:

For 150 år siden - flere begivenheter å feire

1843 er et begivenhetsrikt år. 15. juni det året ble det født et menneske som vel som få andre, har klart å sette Norge på verdenskartet. I musikkens historie er derfor 1993 året da Griegs musikk for alvor skal ut til folket - her hjemme og ute. Vi er stolte av vår landsmann og hans musikk.

Men 1843 er begivenhetsrikt på andre måter også, og som kirkefolk minnes vi i takknemlighet det som skjedde. Fra reformasjonen i 1537 var den lutherske kirke enerådende i landet vårt, en periode på over 300 år. Og vår grunnlov av 1814 ga heller ikke full religionsfrihet. Jøder og jesuitter hadde ikke adgang til kongeriket Norge. Ved Henrik Wergelands iherdige innsats ble forbudet mot jøder opphevet i 1851, mens jesuittene ikke fikk adgang til vårt land før i 1956.

For oss som på mange måter lever i økumeniske tøværstider, og som opplever både gleden og selvfølgeligheten i fellesskapet med medkristne i andre konfesjoner, virker fravær av religionsfrihet her i landet som noe helt utenkelig. Likevel er det ingen selvfølgelighet. Noen har kjempet for det vi tar som gitt.

I fjor var det 150 år siden Konventikkelplakaten ble opphevet, loven forbød

husmøter av oppbyggelig karakter og hvor legfolk forkynte Guds ord. Hans Nisen Hauge var mannen som kjempet dette frem, men det skulle gå hele 18 år fra hans død til Konventikkelplakaten ble opphevet, og den legmannsbevegelse som i dag er så selvfølgelig, ble legal.

1845 var året for Dissenterlovens innføring i Norge, en epokegjørende begivenhet for norsk kirkeliv. Men det er vel temmelig klart at om ikke Konventikkelplakaten var blitt opphevet i 1842, og om begivenhetene i 1843 ikke hadde funnet sted, ville det enda gått mange år før Dissenterloven var blitt vedtatt.

I lærebøker i norsk kirkehistorie i det forrige århundre er begivenhetene i 1843 omtalt med få ord, men for oss som daglig arbeider og lever i en frikirkesituasjon, var begivenhetene av avgjørende karakter. Ved kongelig resolusjon av 6. mars 1843 ble det gitt tillatelse til å danne en katolsk menighet i Christiania. Behovet for en egen menighet tvang seg fram blant utlendinger bosatt i hovedstaden. For disse var ikke den lutherske statskirke noe åndelig hjem.

Dissenterloven av 1845 var en naturlig følge av at det allerede to år før var grunnlagt en katolsk menighet. Etter datidens forhold var den en god og liberal lov som ga andre konfesjoner adgang til å danne menigheter og til å arbeide fritt. Loven gjaldt helt til 1970 da den ble erstattet av 'Lov om trdomssamfunn og ymist anna'. At det i 1854 skulle gå hele 11 år før Dissenterloven skulle bli tatt i bruk, da Metodiskirken, etter mange vidervedigheter, kunne grunnlegge sin første menighet i Norge, i Sarpsborg, 11. september 1856, er en annen sak. I dag er ordet dissenter ikke lenger i bruk. Det er tatt ut av det norske språk ut fra tanken at det er diskriminerende for alle ikke-lutherske samfunn.

I dag er alt dette historie, og de runde tall gir oss grunn til å markere det og takke Gud for "historiens evige øyeblikk". Slike begivenheter er milesteiner underveis og hjelper oss til å ten-

ke fremover i lys av det som ligger bakover i tiden.

I dag trenger hverken den katolske kirke eller noen av frikirkene kjempe for religiøs likestilling. Riktignok må vi fremdeles rette opp misforståelser om våre respektive samfunn, og av og til minne om at norsk kristenhet består av flere enn noen-og-nitti prosent luthere. Våre kirker er også norske og nasjonale og absolutt ikke noe fremmedartet i det kirkelige landskap.

Heldigvis er samarbeidet over kirkegrensene kommet langt, og vi innser langsomt, men sikkert, at det er adskillig mer som forener, enn det som skiller. Begivenhetene i 1843 minner oss om vår fortid og oppmuntrer oss til å arbeide videre i vår felles oppgave: å være kirke for dagens mennesker, i et Norge som er ganske annerledes enn i 1943. Et Norge hvor etiske grenser stadig flyttes, og hvor forskjell på rett og galt, ditt og mitt, hverdag og helg stadig blir mindre. Dette forandrer ikke det faktum at de samme mennesker trenger Gud og et sted hvor de religiøse lengsler kan bli tilfredsstillet. Kirkens gamle - men stadig like aktuelle budskap - er svaret på det: At Gud elsket oss så høyt at han sendte sin Sønn, Jesus Kristus, til frelse for en fallen menneskehet.

Jorunn Wendel

Jorunn Wendel er cand. mag. og har diplom fra Metodistkirkens seminar i Bergen, lærerpraksis fra ungdomsskole og gymnas samt menighetsprestpraksis fra Centralkirken, Bergen, Bodø og Lillestrøm, i alt 19 år. Siden i fjor høst er hun tilsynsman i Metodistkirken i Norge, Østre distrikt.

Appell om fred i Angola
Tretten afrikanske kardinaler har kommet med en appell der de oppfordrer FN og Organisasjonen for afrikansk enhet til å intervenere for å få slutt på borgerkrigen i Angola, en krig som fører landet til randen av sammenbrudd. Det er første gang afrikanske kardinaler har kommet med en oppfordring av denne art. Kardinalene

oppfordrer de krigende parter og "de makter som støtter deres selvmorderiske foretakende", om å få en slutt på denne krigen som påtvinges Angolas folk av krefter både "utenfor og innenfor landets grenser".

Appellen ble offentliggjort i Roma i forbindelse med et møte med paven for å diskutere "visse alvorlige problemer" som berører den afrikanske kirkes liv og virke. THE TABLET

Oppfordrer til streng ekteskapsdisiplin
I sin årlige tale til den romerske Rota, den kirkelige rettsinstans som behandler søknader om annullering av ekteskap, oppfordret paven de involverte jurister til å slutte med å ta for lett på tingene og ta snarveier. "Å løye kirkeretten etter behag og tolkende oppfinnsomhet i et tvilsomt og ikke nærmere definert humanitært prinsipp navn, representerer en avsvækkelse av den men-

6 Katolsk nærvær i 125 år: Tilfeldigheter og lange linjer

Den 6. mars 1843 ble det ved kongelig resolusjon besluttet at "det naadigst tillades de i Christiania værende Bekjendere af den Romersk-katholske Religion, indtil videre at danne en særskildt Menighed med egen Præst, som, efterat han for Stiftsamtmændene i Chra. har legitimeret sig at være dertil vedbørligen beskikket, kan for nysnevnte Menigheds Lemmer forrette gudstjeneste, og i mellom dem indbyrdes udføre Vielser og andre ministerielle Forretninger efter den romersk-katholske Kirkes ritus, uden at der dog offentligen maa foretages Processioner med Sacramente eller Helgenbilleder."

Slik heter det i det dokumentet som for 150 år siden ga den katolske kirke adgang til Norges rike og en betinget rett til å virke i det land den hadde vært utestengt fra i 300 år. Hva var bakgrunnen for denne betingede velvilje mot et trossamfunn som under de danske envoldskonger ble forfulgt i Danmark-Norge - i den forstand at den nordmann eller danske som evt. gikk over til katolisismen, ble gjort arveløs og måtte forlate landet? Et trossamfunn som vår ellers så liberale grunnlov av 1814 glemte å gi hjemstavnsrett i Norges rike. Og hvem var "nysnevnte menigheds Lemmer"?

Bakgrunnen er å finne både i de lange historiske linjer og de mer tilfeldige hendelser. La oss begynne med tilfeldighetene - i den grad de nå er det.

En barnedåp med følger

I boken *Norvegia Catholica*, utgitt ved 100-årsjubileet for St.Olav menighet i Oslo i 1943, skriver forfatteren, mgr. Karl Kjelstrup at det var "med den svensk-norske konge Karl Johans tillatelse at det besøk fant sted i 1842 som førte til opprettelse av en katolsk menighet i det daværende Christiania".

Saken var at den franske konsul, katolikken Mure de Pellane, hadde søkt kongen om tillatelse til å innkalle en katolsk prest som kunne døpe hans, konsulens, barn. Tillatelse ble gitt, og den apostoliske vikar i Stockholm, mgr. Laurentius Studach, sendte sin medhjelper, pastor Gottfried Ignatius Montz, for å forrette dåpen. "Han ante vel neppe," skriver Kjelstrup, "hvilke følger dette besøk i Norges hovedstad skulle få, da han den 7. juni samme år feiret den hellige messe på et improvisert alter i generalkonsulens salong i nærvær av de i byen boende katolikker, 60 i antall, alle utlendinger".

Allerede den 12. juni sendte nemlig "de i byen boende katolikker" en henvendelse til mgr. Studach hvor de vemodig fastslår at "vi vanker om som får uten hyrde, vi har ingen av vår hellige religions tjenere i vår midte, ingen som trøster og styrker oss i vårt jordelivs vaklende forhold", og at de derfor i sin "betrengte og forlatte stilling våger (vi) å henvende oss til Deres Høgærverdighet med den ærbødige bønn å sende oss en av vår religions tjenere, som bestandig kan forbli hos oss, og som kan

belære oss med ord og gjerning." (Kjelstrup har, dessverre, modernisert skrivemåten i alle gamle tekster. Red.)

Biskop Studach er villig til å sørge for både prest og støtte til hans underhold, under forutsetning av at katolikkene i Christiania selv henvender seg til myndighetene for å få tillatelse til å ha en fastboende katolsk prest i Norges hovedstad. Det gjør de i et brev datert 1. oktober 1842. Brevet er stilet "Til Kongen!" og innledes slik: "Deres Majestets tro norske undersåtter, som bekjenner seg til den katolske religion, hadde lenge måttet savne den trøst å besitte en egen sjelensørger og ved hans bistand erholde den oppbyggelse og religiøse vegledning vår Kirke meddeler sine lemmer. I denne vår åndelige forlatthet vendte vi oss under 12. juni d. å. til hs. høgærverdighet, den Apostoliske Vikar for Sverige, hr. Studach i Stockholm, med inntrengende bønn om å sende oss en geistlig av vår religion. . . ."

Brevet gir uttrykk for tro på et positivt svar, det viser til "grunnlovens ånd" og "nutidens tolerante anskuelsers mildere fortolkning av de eldre private lover". Og man vedlegger en betenkning fra

neskelige verdighet og et avvik fra korrekte standard," sa paven. Han understreket at juristene ikke bør bevege seg bort fra den aksepterte forståelse av kirkeretten, og påpekte at en slapp fortolkning av kirkeretten kan være til "alvorlig skade" for ekteskapets sakrament som Kristus innstiftet, melder *The Tablet*.

I en kommentar til saken skriver *Catholic Herald* at pavens ord har klar adresse

til USA hvor ekteskapstribunalene har verdensrekord i annulleringssøknader, og hvor det også later til å være lettest å få søknaden innvilget. Ifølge statistikkene var 1986 ett av de mørkeste år for katolske ekteskap: Bare i USA undersøkte bispedømmenes ekteskapsdomstoler gyldigheten av 20.500 ekteskap og opprettholdt den bare i 53 tilfeller.

Kirken bør støtte samvittighetsbestemt militærmekting

Menneskerettighetsgrupper i Polen melder at det nærmer seg 150 samvittighetsfanger i landet etter at nok en ung mann som nekter militærtjeneste av samvittighetsgrunner, er blitt fengslet. Folk som støtter slik samvittighetsfrihet, oppfordrer den katolske kirke til å ta "et klarere standpunkt" og gå inn for automatisk rett til alternativ verneplikt i form av siviltjeneste.

THE TABLET

høyesterettsadvokat Hjelm til "Hr. Regjeringsarkivar Wergeland" hvor Hjelm bl.a. kommer inn på at "riksforsamlingen på Eidsvoll besluttet blant grunnsetningene for den nye statsforfatning og siden som del av grunnlovens § 2, at alle kristelige religionssektorer skulde tilstås fri religionsutøvelse, med utrykkelig unntagelse, for så vidt katolikken angår, av jesuitter og munkeordener, som framleis skulle være utelukket fra adgang til riket; men at regelen om den frie religionsutøvelse på en mystisk måte er forsvunnet fra grunnloven, etter hva man vel med historisk visshet kan anta, blott ved avskriverens uaktsomhet".

Søknaden gikk antagelig via Christianias lutherske biskop, C. Sørensen, som i sin tur vedlegger sin betenkning. Han viser til Eidsvollforsamlingens prinsippdebatt samt forglemmelsen, og konkluderer med at han ikke ser "at noe kan være til hinder for, at de katolikker som her er bosatt, stadig eller midlertidig, hvilke ikke etter deres overbevisning kan finne tilfredsstillende i den åndelige trøst vår kirke tilbyr dem, gis nådigst tillatelse til å samle seg til en menighet Jeg finner tvert imot deres ønske så naturlig og rimelig, at jeg anser meg forpliktet til på det varmeste å anbefale denne sak til Hs. Majestets nådigste innvilgelse."

Men biskopen tilføyer at en evt. innvilgelse "formentlig bør være ledsaget av sådanne innskrenkninger, at den fremmede gudstjeneste som bare finner sted til oppbygging for katolikker som her

oppholder seg, foregår uten offentlighet, at det pålegges vedkommende geistlige å avholde seg fra forsøk på proselyttmakeri, at ingen prosesjoner på gatene med sakrament eller helgenbilleder tillates, uten at det dog formenes nødvendig, at det strenge bud i vår lovgivning om, at ingen av vår kirkes medlemmer noensinne må bivåne deres gudstjeneste, gjentas. . .".

Kong Karl Johan, Napoleons general med katolsk bakgrunn, innvilget søknaden ved den kongelige resolusjon av 6. mars 1843 som ble sitert innledningsvis. Dermed hadde den lille katolske koloni fått sitt ønske oppfylt og kunne danne sin egen menighet.

Den første messe

Allerede i begynnelsen av april ankom pastor Montz fra Stockholm, og den første offentlige messe ble feiret "i et provisorisk innredet kapell i 2. etasje i bokhandler Dzwonkowskis gård på hjørnet av Storgaten og Youngsgaten" den 16. april - selveste palmesøndag. "Det ble den for alltid minneverdige dag, da alterilden fra Roma atter ble tent i Norge av en rettmessig vigslat prest, og det første beskjedne skritt ble tatt til Moderkirkens gjenreising i Norge," skriver mgr. Kjelstrup i *Norvegia Catholica*.

Hovedstadens aviser kunne berette at messen skulle begynne kl. 10, men at "allerede kl. 9 nådde køen fra Vår Frelses kirke til Youngsgaten, og man måtte slippe katolikken inn gjennom en bakdør". Den 17. april meddeler

Christiania-korrespondenten for Christiansands Stiftsavis og Adressekontors Efterretninger følgende til sin avis: "I Søndags, første Paaskedag, afholdtes førstegang Gudstjeneste for den nylig autoriserede catholske Menighed her i staden. Det lille capel i Bogh. Guldbergs Gaard i Storgaden var naturligviis aldeles opfyldt af Tilhørere. Præsten, hr. MONTZ, forrettede Messen og assisteredes derved af et Sangerchor. Han prækede derefter paa tysk og ved Gudstjenesten den 2den Paaskedag paa fransk." (Den katolske kirke i Norge i 125 år. Tale ved jubileumsfesten i Oslo 29. september 1968. Trykt i tidsskriftet *Catholica*, København, Årg. 25, s.223-230).

Blant de få ikke-katolikker som fikk plass i det lille kapellet, var en student Werner Werenskiold, som senere ble katolikk og kongelig fullmektig. Kjelstrup noterer at han selv har snakket med dette øyenvitne, og at den aldrende herre levende husket "hvor interessert det daværende Christianias befolkning var i begivenhetene". Men at Werenskiold også fortalte at den stakkars pastor Montz nærmest ble betraktet som et rart dyr, når han, fulgt av en ungesverm, gikk gjennom byens gater. "Det skulde mot til å være en sannhetens nybrottsmann i datidens Christiania" hvor "fordommene og uvitenheten om verdens største og eldste kirkesamfunn var enno større enn no," noterer Kjelstrup i 1943.

De lange linjer

Om barnedåpen i den franske konsuls hus i 1842 var den

Paven til Albania

25. april reiser pave Johannes Paul II til Albania for å ordinere de fire biskopene han utnevnte tidligere i år. Han vil besøke byene Tirana og Scutari.

Det er i dag 300.000 katolikker i Albania. Den katolske kirke ble hårdt forfulgt under den kommunistiske diktatoren Enver Hoxas erklært ateistiske og anti-religiøse

styre, og den kan vise til mange martyrer.

Pavens besøk sees som et viktig bidrag til en "gjenfødsels tid" for kirken i landet. Besøket vil også bidra til å rette det internasjonale samfunns oppmerksomhet mot de katastrofale økonomiske forhold i landet. Både politiske ledere og de lokale kirkelige instanser har forhåpninger til pavens besøk.

THE TABLET

Pavens helsetilstand utmerket

En grundig helsesjekk i slutten av januar viste at "alle laboratorieprøver er normale", og at paven "er ved utmerket helse", sier Vatikanets pressetalsmann, Joaquin Navarro-Valls, i et intervju med det italienske ukemagasinet Panorama. Intervjuet kom etter at det tyske ukemagasinet Der Spiegel og den amerikanske publikasjonen National Catholic Reporter, hadde ymtet om at det ikke stod så vel til med paven etter operasjonen i fjor sommer som Vatikanet vil ha det til.

8

utløsende årsak til opprettelsen av St.Olavs menighet (man skrev helgennavnet slik den gang) året etter, fantes det selvsagt andre og lengre historiske linjer bak begivenheten.

Tiden hadde forlenget løpt fra reformasjonens prinsipp, knesatt for Tysklands vedkommende ved freden i Augsburg, om *cuius regio eius religio*: at fyrstens religion også skulle være undersåttens religion - et prinsipp som passet som hånd i hanske for den politiske absolutisme som festnet seg i de europeiske stater i løpet av 1600-tallet. Religionsfrihet og toleranse var ukjente begreper for eneveldet av Guds nåde, som for Danmark-Norges vedkommende ble innført ved statskuppet i 1660. Kongeloven av 1661 og *Christian Vs norske lov av 1687* beseglet den allianse mellom konge og kirke som var grunnleggende for eneveldet. Lovene forplikter kongen til å bekjenne seg til den augsburgske konfesjon og undersåttene til å dele hans religion. Det innebar at alle landets borgere måtte døpes, vies og begraves av de kongelige embedsmenn prestene. Også nattverden ble lovfestet. Forsømmelser eller ulydighet ble straffet med kirketukt som gapestokk eller - strengeste straff - bannlysing.

"Den eneste religionsfrihet eneveldet gir rom for, er retten til å utvandre - *ius emigrationis*. En nordmann som ønsket å gå over til katolisismen, ble gjort arveløs og måtte forlate landet," skriver sr. Anne Bente Hadland o.p i artikkelen "Omkring et jubileum" i

Huset der messen ble lest første påskedag 1843 - "på hjørnet av Storgaten og Youngsgaten"- så slik ut i 1943 og står der fremdeles. Illustrasjon fra *Norvegia Catholica*

nr. 2-92 av *Broen*, katolsk kirkeblad for de tre katolske stift i vårt land. Men hun noterer også at "det likevel hele tiden fra reformasjonen i 1537 til dispensasjonene i 1843 var katolikker såvel som andre dissenter, det vil si kristne fra andre kirkesamfunn enn det offisielle, i Norge. På 16-1700-tallet finner vi f. eks. episkopale kobberverksarbeidere i Finmark, samt katolske leiesoldater i Trondheim og katolske glassblåsere i og omkring Kristiania. Utlendinger som var katolikker, kunne med andre ord oppholde seg i Norge, mens nordmenn som ønsket å konvertere, altså var henvist til å forlate landet. Dette kan synes inkonsekvent, men det er det ikke, det er et utslag av planfest politikk. Utenrikspolitiske hensyn tilsa f. eks. at 'fremmede Herrers Gesandter' måtte få utøve sin religion i

riket, og næringslivet hadde bruk for kyndig arbeidskraft utenfra."

Men det var klare grenser for religionsutøvelsen. Jesuitter og ordenssamfunn, som man anså som særlig truende, hadde ikke adgang, det var forbudt med vervings- og propagandavirksomhet, og gudstjenestene skulle holdes for lukkede dører og helst på et fremmed språk, noterer sr. Anne Bente.

Arven fra 1814

Grunnloven av 1814 gjorde definitivt slutt på eneveldet i Norge og la grunnen for fremveksten av parlamentarisk styre og demokrati i vårt land. Men på et eller annet punkt 'glemte' man, som tidligere nevnt, religionsfriheten. Paragraf 2 fastslo at "den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige religion. De Indvaanere, der

Ifølge Der Spiegel har paven hatt en cellegifkur etter operasjonen og trenger ytterlige behandling, noe Navarro-Valls klart benekter. Og ifølge National Catholic Reporter skal leger ved San Rafael-sykehuset i Milano, som har "ansvaret" for pavens helse, ha gitt uttrykk for at paven har mellom et og fire år igjen å leve. En talsmann for sykehuset har nå benektet disse ryktene, og i det nevnte intervjuet gjentok Navarro-Valls benektelsen.

Ifølge Navarro-Valls er pavens helsetilstand bedre nå enn etter operasjonen i juli. Han bekreftet at undersøkelser før, under og etter operasjonen hadde vist at det dreiet seg om en godartet svulst. Paven holder fremdeles sitt gamle dagsskjema som innbærer en arbeidsdag som begynner før klokken seks om morgenen og varer dagen ut. Det er pavens ønske at det skal være full åpenhet om hans helse, understreket Navarro-Valls. THE TABLET

bekjender sig til den, ere forpligtede til at opdrage sine Børn i samme. Jesuiter og munkeordner maa ikke taales. Jøder ere fremdeles udelukkede fra adgang til Riget."

Historien fra 1814 til 1845 er historien om hvordan de praktiske vanskelighetene hopet seg opp, og hvordan det ble nødvendig å gi stadige dispensasjoner, noterer sr. Anne Bente (*Broen*, 5-92). "De virkelige utfordrere" var ikke katolikkene, som for det meste var utlendinger, men "på de ene siden lekmannsbevegelsene innenfor statskirken, på den andre side nordmenn som var gått eller ønsket å gå over til et annet trossamfunn". Her representerte kvekerne, som vegret seg både mot kirkelige tjenester som barnedåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd og mot militærtjeneste og edsavleggelse, et spesielt problem. "Spørsmålet om religionsfrihet ble akutt på 1830-tallet, og det ble reist i alle de ordinære Storting - 1833, 1836, 1839 - samtidig som hele kirke-lovgivningen var oppe til revisjon."

Wergelands innsats

"Den Kgl. Resolusjon av 6. mars 1843 faller som en brikke inn i et mønster av begivenheter," noterte lektor Fredrik Werring i den tidligere nevnte festtale ved 125-årsjubileet for katolsk nærvær i 1968. Han viser til opphevelsen av Konventikkelplakaten fra 1741 (som forbød kristelige sammenkomster av legmenn) i 1842, dissenterloven av 1845, som ga dissenter fri religionsutøvelse i ordnede menigheter, og endelig

opphevelsen, i 1851, av grunnlovens utelukkelse av jøder. Han ser "katolikkenes etablering. . . som utslag av den almindelige liberaliseringstendens i disse år. Forsåvidt er det karakteristisk det Stiftsavisen for Chr.sand skriver i juni 1843: 'Alle Vedkommende, disse protestantiske Præster, Provster, Bisper og Professorer, Kirke-departementet og Regjeringen viste strax den største Redebonhed til, saavidt Landets lovgivning paa nogen Maade tillod det, at gaae med paa Catholikernes billige forlangende, og den offentlige Stemme viste paa samme Tid at Folket nærrede et lignende Sindelag.'"

Toleransen og frisinnet skyldtes "den mentale forberedelse folk hadde fått" ved å leve med den liberale grunnloven av 1814, mener Werring, men nevner også mulig innflytelse fra engelsk liberalisme: I 1829 hadde katolikkene fått adgang til parlamentet og til statlige embeder.

"Men først og fremst," skriver Werring, "var det én stor manns verk, folkeoppdrageren, frihetens og menneskelighetens begeistrede talsmann i Norge, Henrik Wergeland. Ikke for ingenting kalles 1830-årene Wergelandstiden. Alle kjenner hans kamp for jødene. Men i en artikkel i *Statsborgeren* 2. april 1837 skriver han *Om Forandring av Grundlovens § 2*: "Indtil man kan faae denne Grundlovsforandring istand, burde man idetminste sørge for, at skaffe de kristne Religionssekteer en friere adgang, nemlig de Reformerte og Katholikerne, ved at forandre og

utvide deres privilegier der - især de sidstes - ere saaledes skrevne at de ej fortjene Navn af Friheder, men mer af de utaaeligste Indskrænkninger. (-) Katholsk Intolerance er afskyelig, men et protestantisk Spanien i Intolerance, er endnu afskyeligere. Og *det* er Norge paa Papiret, men ikke efter sit Folks Aand og Tænkemaade; og derefter maa Bogstavet rette sig."

For Wergeland er toleransen overfor annerledes troende en konsekvens av liberalismen. Og selv om han er klar over at "av katolikkene som lever i land med politisk ufrihet, kan man ikke vente en tilsvarende toleranse", er det ikke noe argument for å utelukke dem, noterer Werring. "For - som Wergeland skriver i et annet oppsett i *Statsborgeren* (26.3. 1837): "al Frygt for Katholicismens Fremgang her i Riget er forlængst ophørt".

Hvor rett den gode Wergeland, som forøvrig ble venn med pastor Montz, hadde på dette punkt, kan diskuteres. Redselen for visse katolske fenomener satt nok ganske dypt, og ble vel til dels forsterket etterhvert som katolikkene etablerte seg, og man med egne øyne fikk se mangt som virket fremmed, for ikke å si papistisk, i det den gang svært så provinsielle norske samfunn: gudstjenestene på latin, ukjente riter og seremonier, de sortkledte, sølibatære prester med sitt gebrokne norsk og sin lojalitet overfor den mektige pave i Roma.

Dertil kom at den lille katolske kirke her hjemme, og bak den Roma, ganske raskt så Norge som misjonsmark. Allerede den 16. juni

FN trenger fredshåndhevende styrker
Der voldsgrupper terroriserer folk og land, slik som i det tidligere Jugoslavia, må verdenssamfunnet gripe inn med maktmidler," sier Asbjørn Eide, direktør ved Institutt for menneskerettigheter, i en samtale med Aftenposten. Det er hans håp at FN i denne og lignende situasjoner skal få fullmakter til å gå inn med fredshåndhevende styrker, det vil si at FN får spesialtrene styrker og mulighet til å gjøre bruk av maktmidler, ut over det å forsvare seg, hvis de

blir angrepet. Dermed kan man få avverget videre massedrap og gi partene ett valg: nemlig forhandlingsbordet, gjenopprettelse av lov og orden.

Eide, som har 25 års erfaring i arbeid med fredsforskning, mener at blant de store utfordringene i tiden er nettopp forskning for å finne bedre mekanismer for å takle konfliktsituasjoner, samt overgangsordninger til demokratisk styresett i områder hvor totalitære regimer har falt.

Nederlandsk lov om dødshjelp
Det nederlandske parlament har med stort flertall vedtatt en lov om dødshjelp - eutanasi - som godkjenner det som i lengre tid har vært praksis i landet: Aktiv dødshjelp skal fortsatt være straffbart med en maksimumsstraff på 12 års fengsel, dog i praksis vil leger som yter slik hjelp, ikke bli straffet dersom de opererer innen visse forsiktighetsregler samt melder fra om "eutanasibehandlingen". Loven stiller krav om at

10

Norden og Europa: Grunn til nervøsitet?

1843, to måneder etter den første messen, kunne man lese følgende i Christiansands Stiftstidende: "Man har begrundet Haab om at Norge snart vil vende tilbage til den ene saliggjørende catholske kirkes Skjød, forteller Præsten Montz til sine trosbrødre i Bayern." (*Catholica*).

I 100 år fremover skulle visjonen om "Moderkirkens gjenreisning" - *Norvegia Catholica* - være selve det lysende målet for katolsk virke i Norge. Tittelen på jubileumsboken fra 125-årsjubileet var, som nevnt, nettopp *Norvegia Catholica*. Det var "hildringen over havet, målet som aldri svant", som lektor Werring uttrykte det i festtalen i 1968 - da man var våknet opp av drømmen.

Men - det er annen historie.

UKJ

(Leserne får tilgi det magre billedmateriale i artikkelen, de gamle bildene er 'opptatt' bl.a. fordi jubileumsboken er underveis.)

"Er det grunn til nervøsitet i de nordiske land med en tettere politisk tilknytning til Europa, med de store såkalte katolske land? Og er det grunn til nervøsitet fra den katolske kirkes side i forbindelse med de 'verdslige' nordiske lands eventuelle tilslutning til EF?"

Det var emnet for paneldebatt da den nordiske avdelingen av UCIP, den internasjonale katolske presseunion, hadde sitt årlige møte siste helg i februar, denne gang på Magleås Kurssenter utenfor København.

"I dagens Europa er katolikker og protestanter stor sett i samme båt, vi står overfor de samme utfordringer og har langt på vei de samme holdninger til sentrale verdier, samme grad av Gudstro og samme grad av tillit/mistillit, et sted nær midten på treet, til EF," fastslo **Jan Kerhofs**, flamlender, jesuitt, teolog og sosiolog og professor emeritus ved universitetet i Leuven. Det viser de omfattende europeiske verdiundersøkelsene fra 1981 og 1990: Blant folk som regner seg som praktiserende kristne, tror 63% på oppstandelsen og 24% på reinkarnasjon (like tall for katolikker som protestanter) og i det katolske Polen tror 64% på oppstandelsen og 32% på reinkarnasjon, mens 24% vil tillate abort for par som ikke ønsker flere barn. Pavens ord om at Europa etter kommunismens fall puster med to lunger, og at den 'østlige' er sunnere, kirkelig sett, stemmer ikke med virkeligheten, mente professor Kerhofs: "Om den vestlige lunge har kreft, har den østlige tuberkulose."

Kirkene, som har vært med på å splitte Europa - "de har delt opp Kristi legeme" - har et klart ansvar for å lege sår og motarbeide splittelser. Økumenikken, som nå står i stampe, er livsviktig. Det er også dialogen med islam, både på grunn av den islamske fundamentalisme og den sterke befolkningsøkningen blant muslimer i landene rundt Middelhavet. I år 2000 vil Europa bare ha 4% av verdens befolkning, men verdensdelen har en viktig rolle: "Å være en plattform for samvittigheten, forsvare av menneskerettighetene; Europa har et kall til humanitet," sa professor Kerhofs.

Nils Arbøl fra Kristen Demokratisk Forum understreket Nordens enhetlige kultur med nasjonalstater der hverken staten eller det nasjonale har vært noen trussel, men snarere garantist for fred og gode kår. Et Europa preget av regionalisme og pluralisme kan virke som noe Norden - denne "Guds utvalgte øiesten", som Grundtvig skrev - bør holde seg utenfor.

Han avviste at EF er en slags ny utgave av den katolske kirkes "hierarkisk- byråkratiske" struktur, slik en ytterfløy i dansk debatt hevder. Slikt er "en myte som dekker et psykologisk behov i et samfunn der mange synes de er i

pasienten må være døds syk, ha utholdelige smerter og gjentatte ganger ha bedt om å få dø.

91 av de 150 representantene i parlamentets annekammer stemte for forslaget. Regjeringsfraksjonene for Kristeligdemokratene (CDA) og Sosialdemokratene (PvDA) stemte for forslaget sammen med enkelte representanter for de høyre radikale sentrumsdemokrater, melder avisen Frankfurter Allgemeine.

Hva er rett lære?

"Hvorfor våger vi så lite i kirken å være åpne, prøvende og letende i vanskelige saker?" spør Aage Müller-Nilssen, generalsekretær i Kirkens Bymisjon. "Å finne ut hva som er den rette lære på kompliserte livsområder til enhver tid, er notorisk ikke så enkelt som mange vil ha det til. Det er farligere å miste livet enn å miste forfestet en liten stund." BYMISJONÆREN

Invader bananplantasjene!

"Invader bananplantasjene til USA's bananselskaper!" oppfordrer den katolske erkebiskop Louis Santos i Honduras. "Det er på tide vi kaster av oss åket til de store bananselskapene. Honduranerne bør invadere de 150.000 hektarene selskapene har fått, og dyrke ris, bønner og korn til landets sultne befolkning," understreker biskopen. VÅRT LAND

ferd med å miste oversikten og tryggheten og føler seg maktesløse, i tiltagende grad også overfor den offentlige forvaltning". Det er på *det* plan en evt. nervøsitet ligger, mente Asbøl. Som minnet om at selv om katolikkene er i flertall innen det europeiske fellesskap, bør man ikke glemme "det sterke og langt på vei protestantiske Tyskland".

Han kom også inn på den katolske kirkes førende rolle i konfrontasjonen med de kommunistiske regimer, og spurte om de ortodokse og lutherske kirker har mindre potensiale for å motstå sekularisering siden de under kommunismen snarere satset på en samarbeidsmodell enn på kollisjonskurs? EFs kristeligdemokrater er ingen konservativ bevegelse, de tar et klart sosialt ansvar, på linje med nordisk sosial og demokratisk tradisjon. Så heller ikke her er det reelle grunner til nordisk frykt for nærmere tilknytning til Europa, mente Asbøl.

"Europa er skyld i mange av verdens problemer og har et ansvar for å bidra til løsninger," sa **Margrethe Auken**, luthersk prest og SF-politiker. Hun etterlyste spørsmålet "hva kan vi bidra med?" i en EF-debatt der det stort sett har dreiet seg om "hva er det å hente der for oss?". Det trengs "en strategisk handlingsplan for nedbygging av privilegier i vår rike del av verden uten derved å gjøre den til en slum", mente Auken. Folk må undervises i solidaritet, lære å dele med de dårligere stilte. Vi trenger åpne grenser og fri handel, og vi trenger et intensivert

nordisk samarbeid før en evt. tilslutning til EF, mente Auken, som ikke så tilslutning som en nødvendig konklusjon.

Det protestantiske Norden kan bidra med "alt det gode ved å være et lite land hvor vi er fornøyd og har en stort sett god stat som vi er svært så lydige overfor, men som vi også stiller klare krav til." Protestantene kan lære noe av katolikkene, "særlig der katolikkene ikke er i flertall," mente Auken med et smil, "lære noe om å gjøre kirken mer synlig og nærværende og preke på et språk folk forstår". Hun minnet om at å møte verden med tro og håp i kristen forstand, er noe "svært forskjellig fra optimisme".

Jacob Frandsen, lektor ved det katolske Niels Steensen-gymnaset mente det er mangt å samarbeide om i Europa, som miljøproblemer og innvandring, men Maastricht-avtalens integrasjon går for langt. Og det er underskudd på demokrati i EF, demokrati i form av balanse mellom deltagelse og effektivitet.

Verdilandskapet i Europa synes, ifølge sosiologen Gert Hofstedes krysskulturelle undersøkelser (for det multinasjonale selskapet IBM), å vise andre skillelinjer i Europa enn verdiundersøkelsene, mente Frandsen, skillelinjer mellom en mer frihetsorientert og desentralisert mentalitet - til denne hører den nordisk-angelsaksiske sfære - og en mentalitet med mer vekt på sentralisering og kontroll og med en lavere "toleranseterskel for usikkerhet", en tendens i de tradisjonelt katolske land. Norden behøver ikke av den grunn være "bange for Eu-

ropa", men det er momenter å ta med i debatten, mente Frandsen. En debatt som, nettopp fordi den er så kompleks, "frister til forenklinger og demagogi".

Ingen stor "nervøsitet" på Magleås, altså, hverken på katolsk eller protestantisk side, men interessante vinklinger i en langt fra avsluttet Europa-debatt. UKJ

Reklamerte ikke!

- Jesus reklamerte aldri med at nå kom han til byen for å helbrede. Tvert imot, han nektet dem som var blitt helbredet å fortelle det videre. Han prøvde å skjule det for den store offentlighet, mens han tillot at man fortalte det hjemme til sine nærmeste. Også her er de moderne helbredere på kollisjonskurs med sin Herre. De driver reklame, og til og med falsk reklame. For det skjer ikke så mange helbredelser som de sier. I hvert fall er det ikke tale om kontrollerbare helbredelser i stor stil, skriver Erik Svindland, lærer ved Ansgarskolen, i Misjonsforbundets blad "Misjonsbladet".

Paven om AIDS

"Kyskhed er den eneste sikre og ærbare måten å få slutt på den tragiske spredningen av AIDS," sa pave Johannes Paul II til ugandiske ungdommer under sitt besøk i Uganda i februar. Man regner med 1.5 millioner av landets 17 millioner innbyggere er HIV-positive, mens ca. 35.000 har utviklet AIDS og 24.000 er død av sykdommen.

Før sitt møte med ungdommene hadde paven besøkt et hospital for AIDS-syke hvor han ble ønsket velkommen av en 13-årig pike som var blitt smittet i forbindelse med voldtekt. I sin tale til de syke understreket paven at AIDS-katastrofen må møtes "med megen kjærlighet til og omsorg for ofrene, med rundhåndethet overfor de for-

eldreløse barna og med fornyet innsats for å fremme kristen livsførsel og moral".

"Deres lidelse kan være en nådefylt sjanse til å sette i gang en moralsk gjenfødelse i Uganda," sa paven til de syke, og viste til at det i mange samfunn er en farlig verdikrise som det gjelder å komme ut av.

CATHOLIC HERALD

– Det er sogneprestens og menighetens oppgave å holde seg orientert om HIV-AIDS og lære andre om sykdommen. Menighetene og deres prester må ta inn over seg de kristne verdier som viser hvorledes man skal møte mennesker som er rammet av AIDS. Det er den amerikanske katolske presten *Robert J. Vitillo* som sier dette. Han er i Norge for å holde foredrag under et HIV-AIDS-seminar i regi av Oslo Katolske Bispedømme, Norges Katolske kvinneforbund, Unge Norske Katolikkers Forbund og Caritas Norge.

Robert J. Vitillo leder HIV-AIDS-arbeidet i Caritas Internationalis. (Han leder forøvrig også organisasjonens flyktningarbeid.) 80 % av sin arbeidstid er han underveis på reiser over hele verden. Flyturene må brukes til nødvendig lesning av dokumenter som oppdaterer hans kunnskaper og innsikt, når han skal holde sine foredrag rundt i verden.

Vitillo ser på sine oppgaver for Caritas Internationalis som sin prestegjerning. Bak seg har han, ut over teologien, studier i sosialarbeid og psykoterapi. Han har alltid arbeidet innenfor en Caritas-organisasjon. Det startet i USA, hvor han var, i tur og orden, familierådgiver, leder for et psykiatrisk behandlingssenter for barn og leder for et stort Caritas-sosialsenter. For 7 år siden dro han til Roma for å arbeide for Caritas Internationalis. Da ble han leder for Caritas-arbeidet i Europa og Nord-Amerika. Det var slik han ble kjent med de skandinaviske Caritas-organisasjonen.

– På generalforsamlingen i Caritas Internationalis i 1987 debatterte man om organisasjonen skulle ta opp HIV-AIDS-arbeidet, sier Vitillo. Ingen andre enn jeg var interes-

sert i det feltet. Jeg hadde erfaring fra området fra min tid som psykoterapeut. Dessuten er det vel slik at vi i kirken snakker mye om å hjelpe de fattige, men vi gjør lite med det.

– I 1991, den siste generalforsamlingen, ble man i Caritas Internationalis enig om å arbeide med AIDS og fortsatt arbeide med flyktningesaker og i den forbindelse med internt fordrevne personer. Vi skal også vie miljøvernet større oppmerksomhet og se mer på problemene for familier og barn.

– *Hvorledes griper Caritas Internationalis tingene fatt? Prioriterer man oppgavene?*

– Ja, man prioriterer, som jeg allerede har nevnt. Hvert 4. år kommer Caritas Internationalis sammen til generalforsamling med representanter for hver av de nasjonale Caritas-organisasjoner, men hvor også andre internasjonale organisasjoner deltar, og da ikke bare katolske. Generalforsamlingen sitter samlet i 10 dager. I den tiden utarbeides planer for de neste 4 årene.

– *Hva er verst i verden i dag: sulten, flyktningestrømmen, krigene,*

HIV-AIDS-epidemiene, volden, ensomheten, narkotikaomsetningen og misbruket, for bare å nevne noe?

– Jeg kan ikke si hva som er verst. Alt er fryktelig, fordi det omfatter menneskelig lidelse. Folk ser ofte dette som separate problemer, men jeg ser det ikke slik. Jeg ser tingene svært mye i sammenheng. Alt innebærer urettferdighet, og det har alt sammen sin årsak i samfunnsstrukturene. Vi løser ikke elendighetsproblemene før vi begynner å løse de sosiale samfunnsproblemene.

– *Du har førstehånds kjennskap til anstrengelsene i Verdens Helseorganisasjon – WHO – og når det gjelder å finne botemidler mot HIV-AIDS. Er de medisinske ekspertene du møter optimistiske eller mer tilbakeholdne når det gjelder håp om å få sykdommen under kontroll? Hvilket tidsperspektiver arbeider forskerne under?*

– Mye avhenger av deres personlige legning, forklarer Vitillo. – Den amerikanske forsker Robert Gallo sier fra tid til annen at det snart kommer en vaksine. Den franske forsker Luc Montagnier er mer reservert. Det er vel generell enighet om at det vil ta minst nye 5–10 år før en effektiv vaksine eller medisin blir funnet og kan brukes i stor skala.

– La meg tilføye at på den siste AIDS-konferansen i Amsterdam i 1992 var det mange flotte innlegg, men jeg for min del fant at det ikke kom noe dramatisk gjennombrudd

Uansvarlighet og forenkling?

"Paven forenkler når han vil bekjempe Aids i Uganda, men han er langt mer ansvarlig enn de som tror at kondomer løser alle problemer," skrev Vårt Land i forbindelse med pavens uttalelser i Uganda. Avisen mener "det er enkelt å latterliggjøre paven fordi han sier nei til kondom-

automater og ber ungdommen leve avholdende. Dermed står man i fare for å latterliggjøre selve kjernen i saken. Uganda klarer ikke å bekjempe Aids-faren bare gjennom masseutdeling av kondomer. Det trengs intet mindre enn en moralsk vekkel- se som fører til en langt sterkere bevisshet om seksuellivets rammer.

Paven forenkler på sitt vis fordi han nøyer seg med å stille opp en ideal for- dring. Men uansvarligheten er størst når man unngår å se at det trengs langt dypere folkepedagogisk tilnærming enn den over- flatiske teknikken som ofte doseres, ikke minst i Vesten. Det burde utviklingen av denne sykdommen forlengst ha lært oss."

INTERNATIONALIS tar HIV-AIDS på alvor

13

Presten Robert J. Vitillo, som leder arbeidet i Caritas Internationalis når det gjelder HIV-Aids-problemene, tilbringer 80% av sin tid på reiser. Lyspunktene i arbeidet er å se hvorledes prester, ordenssøstre og legfolk i kirken etterhvert gjør en innsats for de HIV-AIDS-syke i store deler av verden. Men han innrømmer at det bare er i sin aller spedeste begynnelse i kirken. (Foto: Karina Jensen, Aftenposten.)

når det gjaldt det som går på å hel- brede sykdommen.

– Har du inntrykk av at den romersk-katolske kirke nå tar HIV-AIDS-problemene på alvor?

– Ja, problemet blir tatt alvorlig. Paven og mange biskoper snakker nå om HIV-AIDS. Mange katolske sykehus, sosialkontorer og andre katolske instanser utvikler tjenester

for folk med AIDS. Det finnes nå også mange utdanningsprogrammer for prester, ordenssøstre og legfolk. Det er derfor jeg reiser så meget. De regionale og lokale kirker ber om hjelp fra oss i Caritas Internati- onalis.

– Et sentralt spørsmål er hva vanlige sogneprester i katolske menigheter og vanlige kirkegjenge- re kan gjøre for å forstå hva syk-

dommen innebærer, og hva det vil si å være til for HIV-AIDS-syke trosfeller. Jeg mener at man først og fremst må akseptere at AIDS er en del av kirken. I California var det noen som laget et lite merke man kunne bære på seg hvor det sto: "The body of Christ has AIDS" (Kristi legeme har AIDS).

– Første skritt er altså å innse at AIDS ikke er noe utenfor kirken, men at det er noe som angår oss som kristne menigheter.

– Hvorledes arbeider egentlig Caritas Internationalis? Har man egne hjelpearbeidere ute på felt- ene?

– Vi er bare en liten stab på 20 personer i Roma, forteller Vitillo. – Det omfatter de som ivaretar de regionale spørsmål, og vi som kal- les spesialister, sekretærer og over- settere. Vi har en gruppe på 3 per- soner som koordinerer vår øyeblik- kelige katastrofehjelp. Vi samarbei- der med Røde Kors og andre inter- nasjonale hjelpeorganisasjoner.

– Arbeidet fra dag til dag utføres av de nasjonale Caritas-organisasjo- ner. Vi forsøker å ha en desentrali- sert modell.

– Den nåværende presidenten i Caritas Internationalis er en brasili- ansk biskop, Affonso Gregory. Han er ikke i Roma. Vår generalsekre- tær, som leder Roma-kontoret, Ger- hard Meier, er økonom og sveitsisk legmann. Begge to er valgt av generalforsamlingen.

– Hvor får Caritas Internationa- lis pengene fra? Den romersk- katolske kirke har jo ikke så mange likvide midler lenger?

I neste nr. av St.Olav
vil vi bringe en reportasje om
seminaret om HIV-AIDS
som ble arrangert i Oslo i februar i regi av
Oslo Katolske Bispedømme, Caritas Norge,
Norges Katolske Kvinneforbund og Unge Norske Katolikkers Forbund.

14

– Kontoret i Roma drives med kontingentmidler fra de nasjonale Caritas-organisasjonene. De nasjonale Caritas-organisasjoner har sin egen økonomi. Mange får tilskudd fra sine regjeringer, slik Caritas Norge får NORAD-midler til sin u-hjelp. Mange får kollekt og gaver fra de katolske menighetene. Mange Caritas-organisasjoner i rike land, som for eksempel i USA, hjelper Caritas-organisasjoner i u-land både for at de skal kunne ha en Caritas-organisasjon, og for at de skal ha midler til å hjelpe folk som trenger hjelp.

– Det vi samtidig opplever, er at det inntreffer katastrofer, og vi setter i gang en hjelpeaksjon, da vil andre fattige land også hjelpe de som er rammet av katastrofen. Slik kom det første bidraget vi mottok for å hjelpe Bosnia fra den fattige Caritas-organisasjonen i Haiti.

– *Hvem samarbeider Caritas Internationalis med ut over Verdens Helseorganisasjon?*

– Som jeg nevnte, Røde Kors, særlig i forbindelse med katastrofehjelp. Jeg for min del ivaretar også koordineringen av flyktningearbeidet og har dermed et nært samarbeid også med Høykommissæren for flyktninger. Ellers har jo Caritas Internationalis representanter ved de forskjellige FN-organer og Europarådet. Der møter det folk som bor i nærheten hvor møtene holdes, og de blir utpekt av oss.

– *Er det deprimerende å arbeide med HIV-AIDS-problemene?*

– Nå kommer jo ikke jeg så nært inn på sykdommen – jeg møter vel

helst de som senere skal ut i felten og møte de syke. Jeg får ikke nå se frukten av mitt arbeid på samme måte som da jeg arbeidet direkte med mennesker innenfor sosialomsorgen i USA.

– Det er klart at mye er deprimerende. Men stadig oftere og stadig flere steder ser jeg beviser på at prester, søstre og legfolk i kirken trår til og gir de AIDS-syke omsorg og pleie og kjærlighet. Det demper noe den fortvilelsen man hele tiden føler over den raske utbredelsen av HIV-AIDS. Hvis noe av dette karitative arbeidet kan ses på som frukten av det arbeid jeg gjør i Caritas Internationalis, da er det anstrengelsene verdt.

– *Du nevnte samfunnsstrukturene som årsak til mye av elendighe- tene i verden. Hva mener du med det? Og hvilken sammenheng har det med utbredelsen av HIV-AIDS?*

– Utbredelsen av HIV-AIDS er

knyttet til menneskelig samkvem, og da ikke bare på det seksuelle området, men også sosialt og økonomisk. Det oppstår en ubalanse forårsaket av at de få rike land og de rike mennesker i u-land har størst tilgang på ressurser til egen fordel. Jo mer utbredt dette er, desto verre blir levevilkårene for de fattige, u-landsbefolkningen og de marginaliserte gruppene i de rike landene. Dermed blir disse gruppene mer utsatte for smitte enn andre. De er også de siste som vil få råd til å kjøpe de medisiner og vaksiner som før eller siden vil komme også når det gjelder HIV-AIDS.

– Jeg mener at kirken har et ansvar for å endre de sosiale og økonomisk strukturer, slik at elendigheten etterhvert kan forsvinne, konkluderer presten Robert J. Vitillo.

(Copyright : Baby Johannessen)

2-DAGERS SEMINAR OM KIRKENS SOSIALLÆRE

Fredag 16. og lørdag 17. april arrangerer *Kommisjonen for Rettferdighet og Fred* i Oslo Katolske Bispedømme et seminar om Kirkens sosiallære.

Fredag kveld gis en innføring i Kirkens sosiallære.

Lørdag settes av til foredrag og gruppearbeid, hvor sosiallæren knyttes opp til reelle problemstillinger i vår hverdag. Overnatting til søndag vil være mulig.

Seminaret avholdes på Mariaholm, og koster 590,- kroner (til mat og opphold). Detaljert informasjon og påmeldingsskjema fås ved henvendelse til menighetene.

Du kan kontakte Caritas

Fagerborggt. 17, 0360 Oslo, tlf: 22 60 77 75.

Fasteaksjonen

startet Askeonsdag (24.februar) og varer hele fastetiden.

Alle katolske husstander vil i løpet av fastetiden motta egen giroblankett.

Denne kan du bruke for å sende ditt fastebidrag til

Caritas Norge, Fagerborggt. 17, 0360 Oslo

postgiro 0801 2020881.

Fastebøsser er å få i kirkene eller hos sognepresten.

Fasteaksjonen 1993: Barns behov og rettigheter

15

Årets Fasteaksjon gir støtte til prosjekter som tar vare på barns behov og rettigheter. Barns levevilkår trues av krig, undertrykkelse, naturødeleggelser og epidemier, og barn i utviklingsland er særlig utsatt. Dagens kunnskaper innen medisin og teknologi kan være med på å trygge barns levevilkår, men samfunnet i utviklingsland kan ikke tilby slike goder. Fattigdommen legger hindringer i veien. Skal forbedringer av barns levevilkår bli varige, må man ta fatt på fattigdommen og årsakene til den.

Prosjektet "Foreldreløse barn" i Uganda er ett av prosjektene som finansieres gjennom Fasteaksjonen. "Foreldreløse barn" omfatter 5.000 barn. I enkelte deler av landet har 1 av 3 barn mistet en av sine foreldre enten under den 18 år lange borgerkrigen eller av aids, malaria og andre sykdommer. Som i mange utviklingsland, ble hiv-viruset spredt lenge før man visste hva denne sykdommen var, eller hvordan den smittet. Fordi hiv og aids først og fremst rammer kvinner og menn i alderen 20-40 år, har den omfattende spredningen fått store sosiale konsekvenser. Først og fremst for alle barna som blir forel-

dreløse.

Prosjektet ivaretar de psykiske, fysiske, utviklingsmessige og materielle behov til foreldreløse barn. Barna får direkte støtte til mat, klær, husly og skolegang. De har jevnlig tilsyn fra voksne støttekontakter som arbeider frivillig i prosjektet. Videre styrkes lokalsamfunnet slik at de foreldreløse barna kan få støtte og omsorg i sitt eget nærmiljø. Dette gjøres ved å gi støtte til inntektsskapende virksomhet for omsorgspersoner og foreldreløse barn.

Anthony og Evarist er brødre. De er 11 og 13 år gamle, og bor alene i en jordhytte som de har arvet etter

faren. Rundt huset er en åtte mål stor tomt, hvor de dyrker bønner. Faren døde av aids i 1991. Mens faren var syk, opparbeidet moren en betydelig gjeld for å dekke medisiner og mat. Da han døde, måtte hun rømme fra sine kreditorer ettersom en kvinne ikke har arverett etter sin mann. Hun flyttet til nærmeste by. Guttene har besøkt henne, men hennes nye mann vil ikke vedkjenne seg dem, derfor vil ikke guttene flytte inn til byen. Dessuten ville de miste retten på hele farsarven dersom de flytter vekk fra tomt. Anthony og Evarist foretrekker å være sammen med hverandre på landsbygda.

De lever av det de selv dyrker og den maten de sanker. Skolepengene betales av prosjektet "Foreldreløse barn". Uten dette ville de ikke hatt råd til å gå på skole. Guttene er svært stolte av uniformene sine, ettersom de er de eneste skjortene de har som er hele.

En lørdag i måneden møter Anthony og Evarist andre barn som er med i prosjektet. De samles for å snakke om de problemene de møter i hverdagen. De får opplæring om hiv/aids slik at de skjønner at de selv kan påvirke sin framtid. En stor del av dagen settes av til lek. Det er så alt for sjelden at disse barna får mulighet til å leke og være det de er – nemlig barn.

Prosjektet gjennomføres av søsterkongregasjonen Medical Missionaries of Mary. 360 frivillige støttekontakter har den daglige kontakten med foreldreløse barn og deres nærmiljø.

Tekst og foto: Caritas Norge

Moderat leder for Den spanske bispekonferanse

Den spanske bispekonferanse har valgt biskopen av Saragossa, Elias Yanes, til ny formann. Den pavelige nuntius' favoritt til stillingen var den konservative erkebiskopen av Barcelona, Carles. Yanes ble valgt med 45 stemmer mot 30 for Carles.

Biskop Yanes, som tidligere har tilhørt ledelsen innen bispekonferansen, var tidli-

gere ansett for å ha heller konservative sympatier, men i kjølvannet av avtroppende formann, biskop Suquia av Madrid, regnes Yanes, ikke minst på grunn av sitt sterke sosiale engasjement, nå til de biskoper som er mer åpne i sitt samfunnsengasjement. I sin avskjedstale betegnet biskop Suquia utviklingen i det spanske samfunn under demokratiet som utelukkende nega-

tiv, og sa at landet moralsk sett er i en katastrofal forfatning

Man venter at den nye formannen vil unngå anbefalinger av eller valgforbud mot særskilte partier i forbindelse med de forestående valgene. Også bispekonferansens nye viseformann har innehatt viktige kirkelige posisjoner og regnes som heller liberal, skriver Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Avisen Vårt Land har omtalt karmelittmunken *Wilfrid Stinissen* som den mest leste oppbyggelsesforfatter i Norden for øyeblikket. Hvis avisen har rett, er dette en ganske sensasjonell utvikling innenfor de nordiske kristne kirker. Men det kan også bety at Stinissen leses av mange som normalt ikke interesserer seg for kristen oppbyggelseslitteratur.

Vi må prøve å komme til bunns i denne nye utviklingstendensen.

Stinissen virker som en typisk representant for sin orden, karmelittordenen, et klostersonn som legger vekt på bønn og indre fordypelse. Deres oppgave overfor verden utenfor er å informere og rettledde mennesker, vise dem en åndelig vei til et Gudsforhold som kan bli av varig og stabil karakter. Bønn er for karmelittene både en vei og et endelig mål. Bønnen som et liv stadig nærmere Gud, og til slutt et liv i Gud. I denne sammenhengen legger karmelittene oftest lite vekt på det å stille sin egen person i forgrunnen og gi det hele en personlig karakter. Stinissen er ikke noe unntak i så måte. Men deres ledende kvinnelige kirkelærer, Teresa av Avila (offisielt anerkjent av pave Paul 6. som kirkelærer!), er til gjengjeld så personlig som det nesten går an å bli. Når karmelitter siterer henne, får det de skriver et preg av å være selvopplevd likevel.

Stinissen er født i Belgia i 1928, men hele hans offentlige virksomhet har foregått i Sverige. Han holder til i et lite karmelittkloster nær Helsingborg og holder mange foredrag og retretter. Han skriver på svensk og er ganske allsidig i sin produksjon, men jeg vil konsentrere meg om budskapet i to av hans

bøker: "Inre vandring" (1985) og "Natten är mitt ljus" (1990, kommer i 1993 på St. Olav Forlag som "Natten er mitt lys"). De er ikke av hans letteste, men vi befinner oss her midt i sentralområdet i hans interessefelt. En tredje bok, "Vandring til sanningen" fra 1987, kom våren 1992 i norsk oversettelse på Verbum forlag, med tittelen "Vandring med hvilepuls". Sannheten er erstattet med opptatthet av pulsslagn pr. minutt! Det får nå så være, for boken er en utmerket og enkel innføring i åndelig fordypelse. På Land og Kirke er tidligere utkommet "En bok om kristen dypmeditasjon."

Stinissens sentrale område

Bøkene "Natten är mitt ljus" og "Inre vandring" hører sammen og utfyller hverandre. "Natten är mitt ljus" handler om kritiske overgangsfaser i et menneskes åndelige utvikling, såkalte mørke netter, og bygger på den spanske mystiker Johannes av Korsets skrifter, særlig "Sjelens mørke natt". Stinissen prøver å plassere disse prøvelsene og overgangskrisene inn i nåtidsmenneskers situasjon. "Inre vandring" belyser et menneskes vei mot Gud slik han finnes i det innerste av oss selv: ulike stadier i en utvikling mot

et stadig mer inderlig Gudsforhold. Her er det Teresa av Avilas bok "Den indre borgen" som er grunnlaget. Stinissens bok er rett og slett et forsøk på å sette denne 1500-tallsboken inn i en realistisk nåtidsramme for den som prøver å finne et bærekraftig indre liv som kristen.

Et bærekraftig indre liv: Det er ifølge Stinissen ikke noe annet enn å leve ut i vårt eget liv det som egentlig skjedde med oss i dåpen, der det gamle menneske går under i vannet og stiger opp igjen som en ny skapning. Som det heter i en erklæring fra Det annet Vatikankonsil: "Alle, uansett stilling og rang, er kalt til det kristne livs fylde og til kjærlighetens fullkommenhet." Det betyr i klartekst at alle er kalt til former for kristent liv der de kan oppleve Kristi nærhet og Kristi kjærlighet.

Alle har ikke de samme praktiske muligheter til sammenhengende bønn og fordypelse, men alle er kalt til å utvikle Gudsforholdet i seg, eller å forholde seg slik at dette Gudsforholdet blir utviklet i oss. Det er en kombinert prosess, slik et forhold mellom to personer alltid er. Prosessen løper kanskje lettest i et kloster, slik som hos karmelittene, der det meste er innrettet på at en indre utviklingsprosess skal fin-

Hva er liv verd?

"I dag seg jeg enda klarere hvor mye de syke har å gi, av etikk, kjærlighet og refleksjon," sier overlege Stein Husebø i samtale med Aftenposten. "Og det bekymrer meg hvor liten verdi vi tillegger det syke og skrøpelige."

Hvilke liv er verd å leve? Det bør vi tenke adskillig grundigere gjennom, i en tid da medisinsk genetikk gjør det mulig å velge bort noen av de svakeste."

Følgende bøker fra
St. Olav Forlag
vil foreligge med det første:

Wilfred Stinissen: Natten er mitt lys
Ignatius av Loyola: Pilgrimsberetning
Romano Guardini: Bønnens forskole

kristne Wilfrid Stinissen?

17

ne sted. Men det er slutt på gamle dagers elitetenkning, der klosterfolk kunne strebe mot det en kalte "katolsk mystikk", mens legfolk pent skulle holde seg til de hverdagslige plikter og nøye seg med å være greie og lydige medlemmer av Kirken. Alle er kalt til noe mer og kan få del i et rikt indre liv og i en personlig utviklingsgang mot stadig større inderlighet. Gud kan ha stadig nye overraskelser i beredskap for oss.

Den indre borgen, sett med Stinissens øyne

Teresa av Avilas indre borg består av et system av 7 konsentriske ring-er, der Gud er sentrum: Gud i det innerste av oss selv. Det betyr ikke at Gud ikke også for Teresa er den transcendentale Gud - den Gud vi står overfor, og som i sin storhet og mektighet sprenger alle våre jordiske rammer. Men Gud er også i oss, den immanente Gud. For Teresa, og for Stinissen, er det helt vesentlig at vi kan *erfare* dette, oppleve det i vårt eget liv. Vi kan ikke nøye oss med bare en vag tro på at kristendom er fred og glede og liv i overflod, slik Jesus lover oss. Vi må selv *oppleve*, i vårt eget liv, at dette er tilfelle. Mitt kristne liv skal vitne om at et Gudsforhold kan gi en fred i vårt indre, en helt spesiell glede og et rikt og menigfylt liv, et liv i overflod.

Selve erfaringen er likevel ikke det sentrale. Det primære er Gud selv, og meningen med den åndelige utviklingsvei er at det skal bli mer av Gud i oss, og mindre av oss selv. Mer ekte liv og mindre selvopptatthet. Mer evne til å se Guds

vilje og mindre interesse for detaljer i vårt eget åndelige liv. Som Paulus sier i Galaterbrevet: "Jeg lever ikke lenger, men Kristus lever i meg." Men før vi kommer så langt, er det mange gode erfaringer, og mange smertelige erfaringer, å gjøre.

I Teresa av Avilas modell begynner vi i den ytterste av sirklene og beveger oss gradvis innover mot sentrum. Sirklene avgrensner områder som kalles "boliger". Boligene er de ulike stadiene vi befinner oss i. I den **første boligen** holder kanskje de aller fleste kristne til. Der finner vi de vanekristne, alle som er knyttet til Kirken, men ikke har noe spesielt dypt Gudsforhold. De nøyer seg med å "oppfylle sine forpliktelser overfor Kirken", som det så snusfornuftig het i de gamle katekismer.

Veien videre innover er i høy grad knyttet til fordypelse gjennom bønn. Det er karakteristisk for karmelittenes livsform, og i kanskje mindre utpreget grad for oss andre. Men uten konsentrasjon om former for bønn, stadig henvendelse til Gud, trang til kontakt med Gud, kan vi vel ikke tenke oss noen særlig utvikling i vårt åndelige liv.

I den **andre boligen** finner vi dem som noenlunde regelmessig setter av stunder til bønn og dermed kan sies å ha et slags bønneliv. Men dette bønnelivet er ganske ustabil og usikkert, avhengig av vårt skiftende følelsesliv og av impulser fra miljøet rundt oss. Det blir en slags splittelse i sinnet: Vi vil gjerne fordype oss, men andre impulser kommer på tvers av dette ønsket. Vårt åndelige liv halter, for vi blir truk-

ket til så mange kanter på samme tid. Vi har et ønske om trofasthet og beslutsomhet, men blir så lett fang- et inn av alle inntrykk og selve mangfoldet i tilværelsen. Det skorter på konsentrasjonsevnen.

Det kan være mye selvopptatthet i bønningen på dette nivået. Vi ønsker en viss tilfredsstillelse: krever til en viss grad oppfyllelse av våre ønsker, søker følelsesmessig tilfredsstillelse, blir skuffet og lei hvis bønningen ikke gir oss det vi søker. Egoismen sitter ganske fast i oss, selv når vi følger kallet til å nærme oss Gud i bønn. Vi kan riktig fromt si til oss selv at nå setter jeg Gud i sentrum, Gud er det vesentlige for meg, bønningen jeg ber, er Guds gave. Men det er *jeg* som gjør dette. *Jeg* avgjør at nå setter jeg Gud i sentrum. Og det kan bli en farlig kortslutning, for det er ikke vi som skal sette Gud noe som helst sted. Gud *er* i sentrum, i vårt innerste, og vi er på vei inn til ham fordi han trekker oss til seg. Gud *er*, vi blir gradvis til ved at vi mer og mer nærmer oss ham og blir formet i hans bilde. Guds bildet i oss blir fremkalt, for å holde oss til den fotografiske terminologi.

I den **tredje bolig** går vi inn i en avgjørende fase i denne utviklingen. Mennesker som er kommet inn i den tredje bolig, har gjerne et regelmessig bønneliv, og har overvunnet mange av de splittelser og problemer som kunne plage dem i den annen bolig. Men bønnelivet reguleres av dem selv. Stinissen sier at de har trenet opp sine åndelige muskler og fått en viss åndelig styrke. Men de har ennå ikke forstått at hellighet ikke består i å forbedre

Rosende om St.Paul skoles nybygg

"Vi har nå vært i det nye skolebygget vårt i over et år og først og fremst er det godt å vite at det fungerer som det skal. Likevel er det hyggelig når bygget vårt er tatt med i boken 'Arkitektur i Norge, årbok 1992'. Det sies at skolen 'vitner om sikkerhet i forhold til det urbane vokabular'," skriver rektor Gjermund Høgh i "Pulsteposten", som utgis av den katolske barne- og ungdomsskolen St. Paul i Bergen.

Når ikke-kristne vil gifte

seg i kirken. . .

Kirkelig vigsel av ikke-kristne par i Japan må, ifølge den japanske bispekonferanse, ikke tolkes som "en vigselindustri". Det bør dog skjæres ned på den luksus som ofte stilles til skue ved disse anledninger, skriver biskopene i et hyrdebrev. Og det må ikke bli slik at "normalt menighetsar-

beid" blir skadelidende på grunn av ekte-skapsforberedelser for ikke-kristne.

Hyrdebrevet er et svar på stigende kritikk mot det stadig økende antall kirkelige vigslar av ikke-kristne par i Japan. En spesialtillatelse fra Vatikanet i 1975 åpnet for denne utviklingen.

CHRIST IN DER GEGENWART

18

seg selv, i å vokse, men i å bli mindre, for at Kristus i oss skal bli større. Guds liv er ennå ikke kommet i stedet for vårt liv. Mye av vårt bønneliv er fremdeles menneskeverk. Og vi kan ha såkalte hellige illusjoner i behold. Et karakteristisk trekk er at vi fremdeles venter trøst i bønningen, og at vi vanskelig aksepterer at bønningen i perioder bare er tørr og tilsynelatende ufruktbar. Rett og slett en mangel på den litt sjeldne dyden som kalles ydmykhet - - -

De som lever en tilstrekkelig lang tid i den tredje bolig, blir gradvis enklere når de ber, mer kontemplative. De samler seg lett i bønn, og trenger ikke mye å tenke på eller forestille seg. Bønningen får et preg av et personlig møte med Kristus og krever en viss løsrivelse fra alt som hindrer en i å møte frem, krever at en må bruke tid og omhu til fordypelse i bønningen.

Alle de tre første boligene krever virkelig noe av oss: at vi må få orden på oss selv, og orden på vårt bønneliv. Vi må bruke våre evner og vår bevissthet på beste måte. Vi er mennesker som søker Gud.

I den **fjerde boligen** begynner vi å merke at det snarere er Gud som søker mennesket. Fra og med den fjerde boligen dreier det seg om former av bønn som vi ikke kan programmere. Jeg ber når Gud vil. Gud overtar. Nå er det ikke bare jeg som ber, men Gud som begynner å be i meg.

Her er det en avgjørende endring i vårt bønneliv og i vår indre vandring inn mot Gud. Gud blir levende for oss på en ny måte. Han begynner å tale til oss og lar seg erfare på direkte vis, mens vi før

Den spanske mystiker Johannes av Korset. Wilfred Stinissens bok "Natten er mitt lys", som handler om kritiske overgangsfaser i et menneskes åndelige utvikling, bygger på hans skrifter.

var mer avhengige av indirekte impulser: fra bøker, andre mennesker, tanker og hendelser. Bønningen blir i prinsippet lettere ved at vi ikke lenger trenger å anstrenge oss med å ordne og tilrettelegge bønnelivet. Teresa av Avila kalte dette stadiet i den indre vei for *hvilens bønn*. Men det som er lettere i prinsippet, kan fort bli tyngre i praksis. Mennesket har problemer med brå overganger i livet, og dette er en brå og ganske ubarmhjertig overgang.

Vi kunne nok hvile i bønningen også i den tredje bolig. Kanskje var det ganske vanlig at vi bare hvilte i Guds nærvær, uten særlige tanker, forestillinger eller voldsomme følelser. Men det var vi som var herre over situasjonen, vi som bestemte oss for å hvile. I den fjerde bolig bestemmer vi oss ikke lenger for å hvile. Vi blir passivt trukket inn i en hvile som i begynnelsen bare er et sjeldent streif av hvile i en ellers tørr tilværelse, som av mange oppfattes som en ørken.

Nei til Norges Kristne Råd

Pinseveennene sier nei til å bli med i det nystiftede Norges Kristne Råd. Med unntak av en liten håndfull deltakere sluttet predikantkonferansen seg til anbefalinger om ikke å delta i rådet. "Pinsebevegelsen vil utfra sin forståelse som vekkelsesbevegelse oppleve et engasjement i Norges Kristne Råd som en feilprioritering," heter det i konklusjonen fra predikantkonferansen.

Pinseveennene mener det - ved siden av den tradisjonelle kirkeøkumenikk - i tiden som kommer vil vokse fram et dypere fellesskap mellom vekkelsesfolket i de ulike kirkesamfunn. De mener ellers at innstillingen som ligger til grunn for etableringen av Norges Kristne Råd, tar "for lett på den problematikk som knytter seg til et så omfattende og forpliktende økumenisk samarbeid med Den katolske kirke". Pin-

seveennene mener det er "et avgjørende læremessig skille mellom evangelisk og katolsk kristendom i sentrale spørsmål. Vi oppfatter Den katolske kirkes økumeniske engasjement dit hen at målet er en enhet på Den katolske kirkes bekjennelse. Enhetsbestrebelsler inkluderende denne kirke bør derfor sees i lys av dette".

VÅRT LAND

Her er det naturlig å støtte seg til Stinissens andre bok som jeg nevnte, "Natten är mitt ljus", for den handler nettopp om denne vanskelige overgangen mellom den tredje og den fjerde bolig. Og nå bygger han på Johannes av Korsets bok "Sjelens mørke natt", nærmere bestemt kapitlene om sansenes mørke natt.

Det som skjer, er at det tilvante bønnelivet en dag forsvinner. Ingenting fungerer lenger slik det tidligere gjorde. Tanker, følelser og forestillinger betyr ikke lenger noe for den som prøver å be. Vi møter tomhet. En slags mur er plutselig kommet mellom oss og det Guds-bildet vi tidligere hadde. Varer dette i lengre tid, kan det tyde på at vår gamle måte å be på har tjent sin tid, og må bli avløst av noe helt annet.

Motviljen mot de tilvante formene for bønn er det første tegnet Johannes av Korset forteller om i sin fremstilling av denne kritiske overgangen. Det andre tegnet er at vi blir urolige og forvirrede ved dette, men likevel prøver å holde ut i en slags håpløs bønn. Tørrheten i bønnen ville jo ellers kunne skyldes at vi er blitt slappe og likegyldige i vårt religiøse liv, og det er selvfølgelig en helt annen situasjon enn den som beskrives her. Det tredje tegnet er at det fra nå av er blitt umulig å meditere - f.eks. å forestille seg en episode fra evangeliet, reflektere over den og prøve å anvende dette i vårt eget liv. Vi kan gjøre dette rent intellektuelt, men ikke som bønn. Da blir det helt meningsløst.

Overgangen kan være helt brå,

skje på et øyeblikk. Etter det øyeblikket er verden på en måte blitt annerledes. Vi kan føle oss helt hjelpeløse en tid, fordi ingenting fungerer etter tilvante forestillinger. Tanker og fantasi fører oss bare vekk fra bønnen. De forstyrrer og splitter oss. De store følelsenes tid er forbi, avløst av ubestemmelig jevn tørrhet som berører følelseslivet, men egentlig ikke oppstår i følelseslivet. Det gamle er borte, og noe tydelig nytt er ennå ikke kommet i stedet. Men det er i bunn og grunn en stabil situasjon, uten svingninger. Det gjelder bare å venne seg til den.

Mange greier dessverre ikke å venne seg til den. De flykter fra bønnen - eller holder seg konsekvent bare til formulerte faste bønner, alene eller sammen med andre, i tidebønner og lignende. Dermed kan de fortsette sitt kristenliv i tilvante spor, og andre behøver ikke oppdage at noe som helst er skjedd. Men enten en innrømmer det for seg selv, eller ikke: Det er et personlig nederlag. Du var kalt til et dypere liv i Kristus og klarte ikke å holde ut da vanskelighetene meldte seg. Det samsvarer egentlig med det å svikte i et ekteskap når vekst-krisene melder seg, og det blir nødvendig å fortsette i et litt annet spor. Det er forholdet til en annen person det gjelder i begge tilfeller. Viljen og utholdenheten når det gjelder å tilpasse seg i stadig nye situasjoner.

I den fjerde bolig må vi rolig og tålmodig finne oss i at alt er blitt annerledes. Den mørke natten er Guds nærvær på en ny måte. Stinissen har med omhu valgt tittelen på sin bok: "Natten är mitt ljus", for

når natten ikke lenger blir oppfattet som utelukkende mørke og ørken, begynner den gradvis å gi fra seg et tydelig lysskjær. Den er innledningen til opplysningens tid, "illuminatio", mens de tre første boligene var renselsens tid, "purgatio".

De som holder ut i en lang ørkenvandring, vil litt etter litt forstå at den nye formen for bønn virkelig er en slags hvile i Gud. Små glimt av en ubestemmelig form for nærvær melder seg med ujevne mellomrom. Aksepterer vi den nye bønneformen, vil vi erfare at den koster mindre anstrengelse enn bønnen krevde tidligere. Den er *hvile*: tar ikke kraft, men *gir* kraft. Gud er kommet nærmere. Vi er i ham, *tenker* ikke på ham, nærmer oss ikke i tanker og forestillinger. Guds nærvær kan rett og slett være hovedproblemet i den mørke natten, for det blir for sterkt for oss, ryster oss ut av alt det tilvante.

Samtidig er Guds nærvær opphav til hvilen og stabiliteten i bønnelivet, og det er dette nærværet vi må godta som ledetråden i den videre vandring innover. Det er en klar overgang fra aktivt bønneliv til passivt bønneliv. Tidligere la vi bønnelivet til rette selv. Nå blir vi stort sett passivt trukket innover og må akseptere det som kommer, uten selv å kunne ha herredømme over situasjonen.

Mystikk?

Denne viktige overgangen har ofte blitt kalt inngangen til det mystiske liv. Dermed har en innført en betegnelse som kan skremme mange

Afrikasynoden skal holdes i Roma
Under sitt besøk i Uganda i februar sa paven at spesialsynoden for de afrikanske biskoper i april 1994 skal holdes i Roma der alle synoder er blitt holdt - som et tegn på båndet mellom Afrikas biskoper og paven. Etter endt arbeidssesjon, drar paven til Afrika "for høytidelig feiring og promulgering av fruktene".

Synodens arbeidssokument ble offentliggjort under pavens Afrika-besøk. Flere

bispekonferanser har svart på forhåndsdokumentene enn ved noen annen synode - hele 94% av Afrikas bispekonferanser skal ha svart. Arbeidsdokumentet er delt i fem hovedpunkter: forkynnelsen, inkulturasjon, økumenikk og inter-religiøs dialog, rettferdighet og fred og kommunikasjon.

I en kommentar skriver The Tablet at å henlegge synoden til Roma, er et hardt slag mot de afrikanske biskoper, mot presetene og legfolket som hadde håpet på Afri-

ka som møtsted. Det ville understreket den afrikanske kirkes evne til å ta ansvar. Tanken om en Afrikasynode ble først formulert i 1977, nettopp for å vise av avkolonisering også var et trekk ved den katolske kirke, og for å få slutt på vestlig formynderskap over de "unge" afrikanske kirker; en synode på afrikansk jord etter oldkirkeleg mønster.

Da paven overtok prosjektet i 1989, ble det afrikanske initiativ til et spesialmøte

20

mennesker. Mystikk er for dem noe ekstraordinært, noe som bare angår spesielt hellige klosterfolk og noen få utvalgte utenfor deres krets. Ikke noe som kan angå "vanlige" mennesker.

Stinissen hevder at dette er en gammeldags elitetenkning som ikke lenger holder stikk. Gud kan umulig inndele mennesker i vanlige og uvanlige. For ham er hvert eneste menneske noe spesielt, altså uvanlig, ekstraordinær. Videre sier Stinissen at i hans erfaring er det mange mennesker som passerer de tre første boligene i ganske raskt tempo, og som så må tilpasse seg den mørke nattens overgang. Kallet til hellighet er universelt, og veien innover bør stå åpen for alle som har vilje, lengsel og utholdenhet nok til å våge seg inn på den, uansett den enkeltes livssituasjon. Å være medlem av en kontemplativ klosterorden kan i mange tilfeller være en fordel, men det tydelige utviklingstrekket i nåtidens Kirke er at det er legfolk utenfor klostrene som utgjør den stadig økende gruppe mystikere, hvis vi skal holde oss til denne gamle betegnelsen. De har ofte en viss kontakt med et klostersamfunn og kan få støtte og inspirasjon der.

I dag finnes det på ulike språk mange skrevne veiledninger om det åndelige liv, og de kan være svært nyttige. En viss mangel på mennesker som kan veilede andre, er det nok i de fleste miljøer, men det hender nok også at de som finnes, ikke blir brukt slik de burde bli brukt.

Stinissen understreker at den åndelige veien i realiteten er meget enkel. Den blir bare oppfattet som

komplisert av oss, fordi vi er så sammensatte og lite preget av hellighet. Det gjelder å bli enklere, mer løsrevet fra alt som binder oss, og det skjer gradvis når vi blir trukket inn mot sentrum, mot Gud, Kristus-bildet i oss selv. Gud lokker oss på en måte ut av oss selv. Dette begynner for alvor i siste fase av vårt opphold i den fjerde bolig. Det blir igjen en periode preget av lys optimisme, og da overtar Teresa av Avila beskrivelsene igjen, mens Johannes av Korset tar en pause. Men han kommer fryktelig tilbake i den sjette bolig!

En begynnende lys optimisme preger de mer utviklede stadiene av hvilens bønn. Den indre samlingen blir dypere, og vi er ikke lenger så plaget av distraksjoner og ørkenforømmelser. Bønnen får et tydeligere innhold, en smak av nærvær, selv om vi ikke makter å redegjøre for oss selv hva dette innholdet egentlig er. Hvilens bønn kan skifte sterkt i intensitet. I lange perioder kan den være så å si helt borte. I det minste oppfatter vi det slik. Så inntrer den plutselig igjen, kanskje når vi minst av alt venter det. Av og til kommer øyeblikk av ren glede, og en underliggende fred og stabilitet gir oss et slags fundament i bønnelivet. Bønnen gir oss noe, tilfører oss kraft innenfra. Teresa sier trefende at det gjelder å hvile i sin hvile.

Den fjerde bolig gir oss ikke noe mindre enn Guds nærhet. Den som lever i Guds nærhet, kan ikke unngå å bli preget av det. I Johannes-evangeliets 15. kapittel heter det: "Den som blir i meg, som jeg i ham, han bærer frukt i mengde." En

større frihet og en større tillit til Guds forsyn kan være blant disse fruktene. Men fremdeles blir vi stadig avsporet av tanker og distraksjoner - ført over på sidelinjer når vi egentlig burde ha prøvd å konsentrere oss om det vesentlige. En hjelp her kan det være å komme med korte skuddbønner når vi blir truet av søvnighet eller adspredthet.

Hvilens bønn må ikke forveksles med den fordypelse en kan oppnå ved typer av ikke-kristen dypmeditasjon. I vår kristne bønn er hovedpoenget et møte, et forsøk på kontakt mellom to personer, menneske og Gud. I f.eks. transcendental meditasjon er poenget et helt annet: menneskelig avspenning, økende kapasitet til å løse oppgaver i arbeid og fritid. I seg selv kan dette være av verdi, hvis det gir større konsentrasjonsevne og andre nyttige resultater. Likevel mener mange, (og Stinissen selv, i alle fall i hans senere bøker), å se skadelige sideeffekter ved å gå inn i slike meditasjonsformer. Skremmende sider ved vår underbevissthet kan komme for raskt og ukontrollert til syne, og vi kan bli lukket inne i oss selv, uten trang til å søke Gud.

En bønnetilstand for alle?

Den fjerde boligen med sansenes mørke natt og hvilens bønn er ifølge Stinissen (og mange andre) den helt avgjørende fasen i utviklingen av vårt åndelige liv. I mange tiår har det vært diskutert om denne fasen er forbeholdt en bestemt gruppe mennesker og lukket for de fleste. I eldre tid holdt en på at det var to helt ulike utviklingslinjer

innen bispesynoden og lagt inn under pavelig kontroll. "Om synoden skal ha beholde noe av sin troverdighet og noen forbindelse med den opprinnelige idé, må den oppfordre Afrikas katolikker til å komme på banen med egne løsninger og og prosjekter. Saklisten er lang, men det avgjørende spørsmål," noterer The Tablet, "er: Skal den afrikanske kirke anses for å ha nådd skjels år og alder og ha rett til å være seg selv?"

Paveord til Polens biskoper

Under de polske biskopers "ad limina-besøk" i Roma nylig roste paven dem for deres initiativer når det gjelder vern om menneskelivet, og for at det var lykket dem å få gjeninnført religionsundervisning i skolene. Han understreket at legfolket må få sin rette plass i kirken ved å få del i ansvar for kirkens liv både på menighets- og bispedømmeplan.

Han sa også at biskopene må ha indre

styrke til å yte motstand mot den bølge av immoralitet som skyller inn over landet forkledd som modernitet og liberalisme. "Tilbake til Europa" må ikke innebære at man gir avkall på sin samvittighet til fordel for en "fordreiet forståelse av toleranse og pluralisme". Paven understreket behovet for kristen inspirasjon i mediene, og at dette særlig var et område for legapostolatet. THE TABLET

som gjaldt to helt ulike kategorier mennesker. De fleste måtte etter denne teorien nøye seg med Kirkens alment anbefalte bønneformer, og holde seg langt unna mystikken, som var et privilegium for de utvalgte, men samtidig noe farlig og suspekt.

Dagens herskende oppfatning er at alle er kalt til hellighet, og at det skulle være merkelig om mennesker i utgangspunktet er tiltenkt ganske forskjellige typer åndelig liv. Det smaker for mye av predestinasjon. Den fjerde bolig ligger nok som en teoretisk mulighet for alle, såfremt ytre forhold og indre trang hos mennesket tillater at denne fasen blir aktualisert, blir virkelighet og en tydelig omvendelse på et eller annet punkt i et menneskes livsløp.

Inn mot sentrum

I den femte bolig begynner igjen noe nytt. Teresa mener at mange når frem til den fjerde bolig, men få går inn i den femte, og enda færre i den sjette og syvende. Vi nøyer oss derfor med små glimt av hva som skjer i disse avsluttende stadiene.

For å komme inn i den femte bolig, må vi igjen passere en terskel, en ganske avgjørende terskel. Det nye elementet i bønnen i den femte bolig kalles foreningens bønn, i motsetning til hvilens bønn som oppstod i den fjerde bolig. Forening med Gud er noe langt sterkere enn nærhet til Gud. Derfor virker den som en intens fornemmelse av fred og glede, og opptrer i alle fall i begynnelsen som korte innslag i bønnelivet, som ellers er preget av

en fortsatt hvilens bønn. I foreningens bønn er mennesket helt inne i sitt sentrum, hvor Gud holder til. Derfor kan vi snakke om forening, "unio". Menneske og Gud er i små intervaller sammen i sentrum. Så faller mennesket ut av sentrum igjen, men kan på ny bli trukket inn, til ytterligere små feststunder.

Dette gir en kraftigere samlet fordypelse - så dyp at så lenge den varer, er en temmelig blind og døv for verden utenfor. Gud handler, mennesket lar det skje. Men utenfor disse opplevelsene er det fullt mulig å pendle tilbake igjen til den fjerde bolig, for så igjen å trenge inn i den femte. Ved langvarig utroskap i bønnen kan det hende at vi blir stående utenfor begge boligene, og føler at vi henger i løse luften. Ennå er vi altså ikke helt stabile i vårt Gudsforhold.

Den sjette bolig er en ny omveltning, og Johannes av Korset kaller deler av den for åndens mørke natt. Egoismen og følelseslivet blir grundig svidd av og renses i sterke prøvelser, ledsaget av angst og dyp uro. Til gjengjeld kan Guds nærvær i andre perioder bli så sterkt at mennesket blir helt bortrykket i ekstaser. Et berg- og dalbanelandskap før det hele flater ut og blir rolig og harmonisk igjen i den syvende bolig. Da er mennesket fullstendig og varig forenet med Gud og fungerer helt etter hans vilje. Dette gir samtidig en stor frihet og handlingskraft, mens båndene til egoismen og selvopptattheten for alltid er revet av. Mennesket er blitt trukket inn til sentrum i seg selv, der Gud finnes, og har oppnådd det varige Gudsforhold som bare er

blitt mulig ved at Gud ble menneske i Jesus Kristus. Det er det varige Kristusforholdet vi snakker om her. Teresa av Avila slapp aldri Kristus av syne under hele den lange vandringen innover. Han var selve veien.

Jeg har redegjort for grunntankene, de sentrale delene, i to av Wilfrid Stinissens bøker. De er identiske med de sentrale delene i karmelittordenens spiritualitet, og utgjør kjernen i hans forfatterskap. Om dette kretser han i en lang rekke bøker. Men han er ganske allsidig, har blant annet skrevet om sakramentene i "Bikten: forsoningens sakrament", som i norsk oversettelse heter "Skriftemålet: botens sakrament", og "Brød som bryts" om nattverden. Karmelittene er også kjent for sin Mariafromhet, og dette kommer til syne i Stinissens bok om Maria, som i norsk oversettelse heter "Maria - i Bibelen og i vårt liv". Den inneholder mye interessant stoff som kan forklare Marias betydning i den kristne tradisjon.

Wilfrid Stinissen leses altså med forkjærlighet i kristne kretser i Norden i dag. Nordiske kristne prøver å finne fordypelse i sitt kristenliv innenfor det vi tradisjonelt har kalt "katolsk mystikk" (med tilhørende integrert Mariafromhet!), men som kanskje burde kalles normal kristen åndelig vekst med stadig større inderlighet og stabilitet i forholdet til Jesus Kristus - veien, sannheten og livet.

Vi nærmer oss slutten!

Biskopen av Banja Luka, Franjo Komarica, stiller seg kritisk til Owen-Vance-planen om en deling av Bosnia i 10 autonome regioner som adskiller de etniske minoritetene. "Hvis det internasjonale samfunn tillater slik etnisk adskillelse, og det blir til at en minoritet, det være seg serbere, kroater eller muslimer, utelukkes fra én spesiell region, betyr det slutten på den siviliserte verden." Forholdene i Banja Luka er "katastrofale, jungelloven hersker", og

biskop Luka ser ingen annen utvei enn å appellere til utenverdenen om hjelp.

En prest fra Banja Luka, som selv har fått sitt hjem lagt i ruiner, sa at prester i særlig grad er "mål for etnisk rensing": Tar man presten, faller lokalsamfunnet raskt sammen. "Kirken er den eneste institusjon som kan gi folk beskyttelse og fremfor alt håp". Kirkene er fremdeles fulle på søndagene, men folk tåler snart ikke mer. "Hvis intet hender i løpet av noen uker, er det ute med oss." THE TABLET

Kvinner må vente i 500 år!

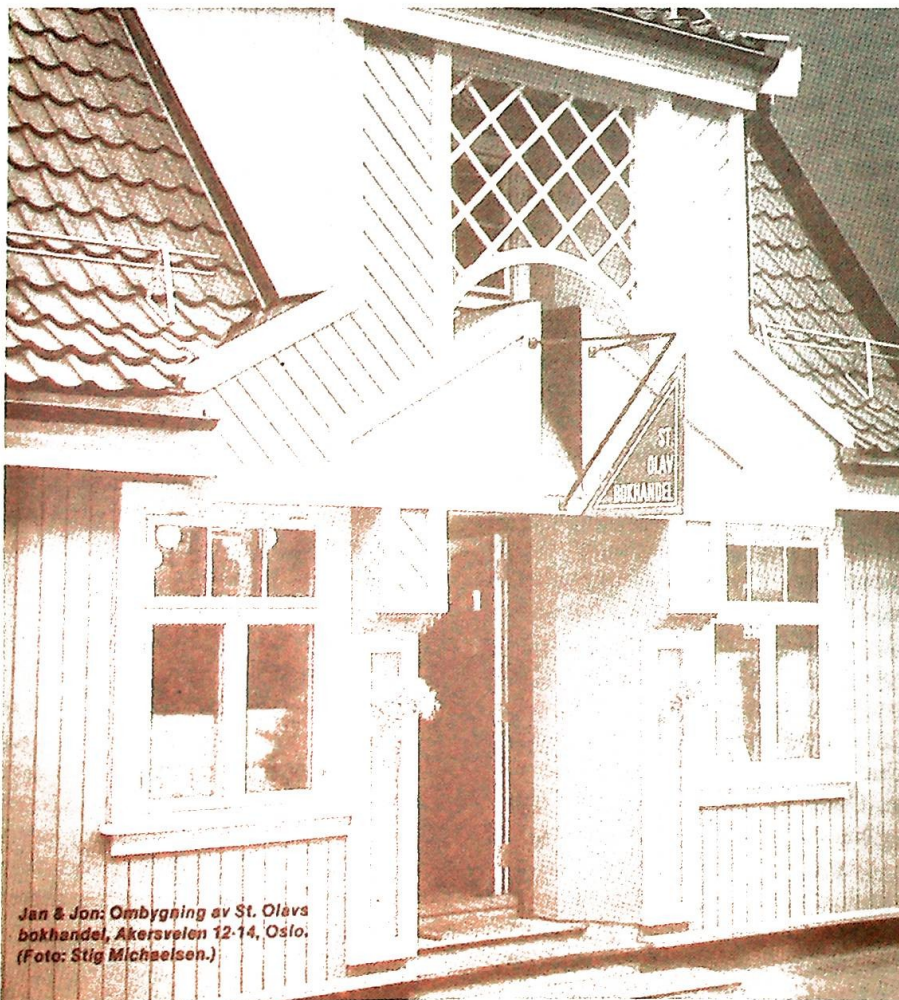
Kvinner må vente i 500 år til før de blir helt likestilt med menn, mener ILO, den internasjonale arbeidsorganisasjonen. Ifølge tall fra FN vil det ta svært mange år før kvinner får like stor politisk og økonomisk makt som menn. Bare seks av FNs medlemsland er styrt av kvinner, og bare 3,5 % av verdens ministerposter er besatt

St.Olav Bokhandel utvider: **Ånd og inspirasjon fra**

Fra og med 13. mars er det bokhandel i tre etasjer i det okergule lille trehuset i Akersveien i Oslo der *St.Olav Bokhandel* har holdt til huse de siste 10 år. - Vi har lenge ønsket oss bedre plass både til bøkene og kundene, sier *Sidsel Meyer Aasrud*, som i 19 år har stått for driften av bokhandelen. - Og nå utvider vi med en lys og luftig loftsetasje med skråtak og tverrbjelker, karnappvinduer og lese krok.

- Vi syntes jo det var storveies da vi i 1982 flyttet fra vårt trangbodde tilholdssted i Bispegården og opp

hit til nyrestaurert hus med innebygget sjarme og mer plass. Men vi oppdaget snart at det ikke ville

Jan & Jon: Ombygning av St. Olavs bokhandel, Akersveien 12-14, Oslo. (Foto: Stig Michelsen.)

være av veien med enda mer rom, ikke bare til datautstyret som er kommet til siden vi flyttet, men først og fremst til bøkene. Så da St.Olav Forlag flyttet ut av nr. 14 og inn hos Solum Forlag, ble loftet over oss tomt - og vi så vår sjanse.

Det blir de utenlandske bøkene, nærmere bestemt de ikke-skandinaviske, som flytter på loftet. - Vi selger mer av dem enn av katolske bøker på svensk og dansk, forteller 'Sidsel i Bokhandelen'. - Og det jo ikke så rart. Det kommer ut en mengde katolsk litteratur på engelsk, tysk og fransk, mens den skandinaviske produksjon naturlig nok er langt mer begrenset. Dertil kommer at mange katolikker er utlendinger eller har flerspråklig bakgrunn. Og for ikke-katolikker, som ønsker å orientere seg på utenlandsk katolsk mark, er vi stedet.

En titt i hyllene viser at her er mangt å forsyne seg av: Her er oppslags- og oversiktverker over paver og helgener, kirkehistorie og filosofi, mystikere og klostersvesen. Her står bøker av Thomas Merton og Henri Nouwen, C.S. Lewis og kardinal Newman, Leonardo Boff og kardinal Ratzinger, tekster av Katarina av Siena og av Hildegard av

Den okergule bokhandelen i Akersveien i Oslo utvider med lys og luftig loftsetasje - som ikke var helt klar for fotografering ta bladet gikk i trykken, rett før nyåpningen. Derfor "utsiden" i denne omgang, med et "hjertelig velkommen på innsiden" fra personalet.

av kvinner. Fremtidsutsiktene indikerer ingen klar økning.

Spiltelsen av den tidligere Sovjetunionen og kommunismens fall i Øst-Europa har virket negativt på deler av kvinnestatistikken. Det er hovedårsaken til at kvinneandelen for ministre er sunket fra 10% i 1978 til dagens nivå på 3,5.

Få slutt på volden!

I kjølvannet av president Daniel Arap Moïse valgseier har Kenyas katolske biskoper bedt ham gjøre noe med landets lovløse tilstander, ikke minst den etnisk betingede volden. Terrorbander myrder og dreper, sa erkebiskop Zaccheus Okoth på en pressekonferanse. Han oppfordret presidenten til storsinnethet overfor opposisjonen og sa at den katolske kirke gjerne påtar seg rollen som megler. THE TABLET

Forholdet til jødedommen

Ifølge den jødiske historikeren Ernst Ludwig Ehrlich har det på toppplanet i den katolske kirke funnet sted en positiv forandring i forholdet til jødedommen. Særlig pave Johannes Paul II har med sine taler bidratt stort til forsoning. Dette er det all grunn til å glede seg over, men på grasrotplanet i den katolske kirke er det foreløbig "gjort for lite", mener professor Ehrlich. CHRIST IN DER DER GEGENWART

kjeller til loft

23

Bingen, fra Taizé og fra annet økumenisk hold, for bare å nevne noen av utlendingene på loftet. Her er opplysende og oppbyggelig litteratur - og mer kontroverser saker. Samt pakkedisk for postordre.

Og altså stoler.

- Slu som vi er, har vi satset på stoler hvor man sitter komfortabelt en halvtimes tid, men ikke stort mer, ler Sidsel. - Varer leselysten lenger, bør man satse på godstolen hjemme.

Med 'utlendingene' på loftet, blir det mer plass på gateplanet ikke bare til nordmenn og andre skandinaver, men også til kunstkort og krusifikser, vokslys og røkelse, salme-, bønne og barnebøker. Og til musikken, som er en viktig del av tilbudet - og ikke minst atmosfæren - i St.Olav Bokhandel.

- Kirkemusikk, den klassiske og den liturgiske, er det vi satser på, og her kommer det stadig spennende ting, så vi er glad for at vi nå kan utvide tilbudet, sier Sidsel. Som kan berolige med at julekrybbene fremdeles blir å finne i underetasjen, men at de ikke lenger trenger slåss om plassen og oppmerksomheten med ikonene, for de er også flyttet opp i høyden.

- Den som lurar på hvordan man får hengt opp ikoner i et rom med skråtak og bjelker, hengt dem opp slik folk ikke får dem i hodet, men likevel kan se dem, får komme og se selv, sier Sidsel. Som, sammen med sine medhjelpere, ønsker gammelkjente og nye kunder hjertelig velkommen til den utvidede ånds-handel i Akersveien 14.

Norges koseligste, spør De undertegnede. UKJ

Synspunkter på katolsk mediepolitikk

Katolsk mediepolitikk stod på dagsordenen da redaktørene for de nordiske kirkebladene og den nordiske avdelingen av den internasjonale katolske presseunion (UCIP) hadde møte på Magleås kurscenter utenfor København i februar.

Knud H. Kluge, redaksjonssekretær i det danske *Katolsk Orientering* redegjorde for arbeidet med en mediepolitikk for bispedømmet København, dvs. hele Danmark. Planen, som er klar for siste runde i pastoralsrådet, tar sitt utgangspunkt i Vatikanets pastoralinstruksjoner om de sosiale kommunikasjonsmidler, *Communio et progressio* (1971) og *Aetatis novae* (1992,) som bl.a. understreker betydningen av kirkelig deltagelse i den offentlige debatt samt katolikkers rett til informasjon om kirkelige forhold og til fri intern debatt i kirken. Blir planen vedtatt, vil en mediegruppe ta for seg bl.a. ansettelse av en mediekonsulent, koordinering av medievirksomheten, rådgivning overfor menigheter etc.

"At bispekonferansen mangler en klart formulert mediepolitikk, betyr ikke at vi biskoper ikke har ønsker på dette området," sa Helsingfors biskop Paul Verschuren, medieansvarlig innen bispekonferansen og spesielt invitert til Magleås. Han nevnte vanskelighetene med å formulere en felles politikk som kan dekke de ulike bispedømmers behov samt det enkelte bispedømmes selvbestemmelsesrett. Under samtaler med redaktørene

var han blitt ytterligere klar over at mediasatsingen er svært ulik i de enkelte bispedømmer. "God informasjon forutsetter god kommunikasjon," understreket Verschuren.

Pater Leslie Dorn S.J., som startet KVIP, katolsk videoproduksjon i Danmark, understreket katolikkers rett til informasjon og medienes plass i forkynnelsen. Mediefolk bedriver "bevisst og underbevisst utvelgelse av informasjon", og det trengs kriterier for bevisste valg fra katolsk side: styrke katolikkers identitet (ikke i retning av "vi er helligere enn dere"!) og evne til selvstendig tenkning, ikke stikke ting under stolen, men være klar over at konstant negativ kritikk virker kontra-produktivt. Rettesnoren for katolsk mediearbeid bør være "lojal kritisk realisme", sa Dorn. Som ba kirken om ikke å glemme billedmediene: "Ordet har mer makt enn sverdet, og bildet mer makt enn pennen."

"Katolsk pressearbeid er en tjeneste vi utfører for leserne, for samfunnet og for kirken," sa Günther Mees, UCIP-president og redaktør for det tyske bispedømmet Münsters avis med et opplag på rundt 200.000. Kirken må "publisere sin virkelighet", også de deler som er mindre behagelige - det kan nemlig gjøres på en slik måte at det "skaper solidaritet". Katolske mediefolk er kalt til å tolke på nytt de åndelige verdier inn i en tid med lengsel etter tilhørighet, det forutsetter indre besinnelse, understreket Mees. Som fremhevet at katolsk medievirksomhet bør satse på profesjonalitet og kvalitet.

Ingen ende på armoden

Kanskje vil levestandarden også i Vietnam bedre seg slik som i Kina etter den økonomiske åpningen av landet, men når det gjelder det kulturelle og religiøse, forblir livsbetingelsene under kommuniststyret trykkende. Særlig gjelder det befolkningen i fjellområdene som langt på vei er avskåret fra forbindelse med omverdenen. Også gatebarna er glemt. I Ho Chi Minh-byen

lever hundretusener barn og unge på gaten, og vold og rusgiftbruk er dagligdagse ting. 42% av barna i Nord-Vietnam skal være underernært.

Også skolevesenet er det gått tilbake med. I 1972, før kommunistenes maktovertagelse, hadde Saigon 3,2 millioner innbyggere hvorav 900.000 var skoleelever og studenter, i dag har byen 4 millioner og under 700.000 elever og studenter. Det er stor

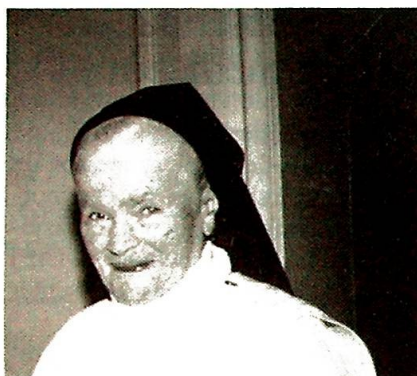
lærermangel - mange lærere gir opp jobben fordi lønnen ikke rekker til familiens underhold. Katolske ordenssøstre arbeider i skole- og helsevesenet, men de er avhengige av hjelp utenfra for å overleve. På grunn av den prekære situasjonen lar regimet hjelp fra utlandet slippe gjennom og oppfordrer til og med til kirkelig-karitativt arbeid. KM

24

Søster Mary in memoriam

Det er underlig å tenke på at når den katolske kirke i Norge i år feirer sitt 150-årsjubileum, så kunne søster Mary Réginald Farelly huske nærmere nitti av dem. Hun døde 26. februar, nesten 95 år gammel, og med en hukommelse som var intakt til siste åndedrag. I denne legendariske hukommelsen var der plass til alt og alle, fra bispedømmets arkiv til pensjonærer på Katarinahjemmet gjennom mer enn et halvt århundre. Hun var en ung dame da de franske dominikanerne kom til Norge i begynnelsen av 1920-årene, og hørte til den lille flokk som sluttet seg til deres beskjedne kapell i Neuberghgaten. Patrene hadde liten fremgang, og etter noen år kom provinsialen fra Paris for å stenge huset. Søster Mary kunne fortelle i detalj om da provinsialen feiret pinssemessen i denne lille kretsen, og hun var overbevist om at det var den Hellige Ånd som grep inn da pateren etter prekenen ikke nevnte nedleggelsen, men i stedet forkynte at det skulle bygges en kirke i Neuberghgaten. I 1927 ble St. Dominikus kirke innviet.

Den første nordmann som trådte inn i Dominikanerordenen etter reformasjonen, var nettopp Oslodamen Mary Farelly. Da Katarinahjemmet ble grunnlagt i 1928, meldte hun seg som den første novise, og ble omgående sendt til Frankrike for å lære klosterliv. Hun var allerede dengang 30 år og hadde bak seg adskillige krevende leksjoner i livets skole. Hun ble født på Smestad gård, og som navnet antyder, hadde hun også noen dråper irsk blod i årene. 7 år gammel ble hun foreldreløs, men fikk et

hjem hos sin tante og onkel. Brødrene utvandret til Amerika, og søsteren døde tidlig. Etter endt skolegang på St. Sunniva, fortsatte Mary sin utdannelse på Nissen Pigeskole, derefter på Handelsgymnasiet. Erfaringer fra yrkeslivet samlet hun først i Den norske bankforening, senere i Kringkastingen, eller Kringkastingsselskapet A/S - som det het dengang.

Søster Mary Réginald - slik lød hennes fulle klosternavn - fikk bare et kortvarig opphold i Frankrike. Hun trengtes i Norge hvor hverken patrene eller søstrene var særlig befestet i norsk sprog og virkelighet. Det ble hennes oppgave å oversette patrenes prekener og i det hele tatt oppklare mange misforståelser og bygge broer mellom det franske og det norske. Hun var sakristan og organist, leder for søstrenes pensjonat for unge piker og i en årrekke priorinne. I alle sine oppgaver utstrålte hun naturlig autoritet og en menneskelig varme som raskt gjorde henne til *Moder Mary*, og skaffet henne en enorm vennekrets.

Søster Mary var ikke av dem som kunne sitte i timevis med lukkede øyne i taus kontemplasjon. Hun møtte Gud i menneskene og

hadde en helt særegen nådegave når det gjaldt vennskap. Alle som kom i hennes nærhet, fikk oppleve det. Hun talte til hver enkelt som om deres liv og skjebne var det viktigste av alt, og samtlige av hennes utallige venner hadde følelsen av at de stadig var i hennes omtanke og forbønn. Det var de virkelig også, og selv på dødsleiet spurte hun etter mennesker som hun ikke hadde sett på årtier. Hennes hjerte var like rummelig som hukommelsen. Var man engang kommet inn, ble man der for bestandig.

Da søster Mary for mange år siden nærmet seg pensjonsalderen, ble hun bedt om å være sekretær for den nyutnevnte biskop Gran. I denne krevende stillingen var hun i over tyve år og gikk av samtidig med biskop Gran. Gjennom søster Marys skrivemaskin på bispekontoret passerte alle Vatikanconsilets reformer og hele bispedømmets fornyelse.

Søster Mary deltok like til det siste i søstrenes felleliv. Hun øste generøst av sine minner, såvel til oppbyggelse som til underholdning, for hun hadde et åpent blikk for de komiske proporsjoner i livet. Hun fikk utrettet så meget i sitt lange liv, men hennes egentlige gjerning var ikke de mange oppgaver som ble pålagt henne, og som hun utførte til punkt og prikke. Det som mest av alt ga hennes liv dybde og dimensjon, var selve troskapen mot det kall hun i ungdommen valgte å følge. Hun søkte Gud og ble vis. I *Moder Marys* nærhet fikk mange den befriende anelsen om at alt til syvende og sist er nåde. Måtte Herren glede hennes sjel!

Pater Kjell Arild Pollestad, o.p.

Boikott thailandske leker!

Det vatikanske institutt som koordinerer misjonsvirksomhet blant barn oppfordrer verden til å boikotte leker produsert i Thailand. The Pontifical Child Mission (PCM) hevdet nylig at 100.000 mindreårige mellom 10-15 år tvinges til å arbeide under umenneskelige kår i leketøyfabrikkene i Thailand. Ifølge instituttets leder, sr. Maria

Teresa Crescini, arbeider barna opptil 14 timer i døgnet, de får ikke vende tilbake til sine hjem før de har arbeidet i to år, og lønnen for arbeidet er et daglig måltid ris og en årslønn på 100 dollar.

Oppfordringen kommer i kjølvannet av det italienske importører kaller et stormangrep fra thailandsk side mot europeisk leketøyindustri. UNICEF støtter PCMs

initiativ. "Produksjonen i Taiwan og Hong Kong rommer ingen sosiale traumer, men hele produksjonsindustrien i Thailand er basert på masseutnyttelse av mindreårige mellom 10 og 16." Ifølge UNICEF har Thailand "et helt nettverk av hemmelige fabrikker der både gutter og piker tvinges til arbeid under slavelignende forhold".

CATHOLIC HERALD

Att Syster Mary har lämnat oss känns nästan ofattbart. Visst hade vi reknat med att det snart, när som helst, kunde inträffa; hon var ju faktiskt en mycket gammal människa och inte heller frisk - men gång på gång hade döden tyckts nära och ändå inte tagit henne. Alltid kom hon tillbaka till oss, oförändrat den samma, og också lite tröttare - till kroppen, aldrig til själen.

Ty hon var ju ett mirakel, denna snart nittiofemåriga dominikan-syster! Hennes minne var oslagbart, för namn och data, både nära och långt tillbaka i tiden. Redan av den orsaken är vår förlust oersätlig; hon var vårt levande minne av nittonhundratalets norska katolicism, av dess bärande och ledande gestalter liksom av otaliga 'grasröters' obemärkta tilvaro. Förhoppningsvis har hennes systrar nedtecknat det viktigaste hon haft att berätta - men vad är 'viktigast' i ett livs samlade erinringar?

Ett klart och redigt intellekt hade hon; det togs i anspråk inte minst i den mångaåriga sekreterartjensten hos biskop Gran og dessförinnan i översättningsarbete för de franska dominikaner i Neubergetgaten som ännu inte till fullo behärskade det norska språk de skulle predika på. En språkets mästare var hon också, Syster Mary; hon talade och skrev en

mycket vacker norska. Hon ville aldrig publicera sig, men hon var en brevskrivare av hög rang, så länge synen tillät det. Själv är jag den lyckliga mottagaren av flera hundra brev från henne, säskilt från 40- och 50-talen, då jag bodde i Frankrike. De är en dyrbarhet att bevara.

Vår longa vänskap - den daterar sig från 1939, sommaren före kriget - var ett av otaliga vittnesbörd om Syster Marys trofasthet i vänskap, en av de egenskaper som säger mest om kvaliteten hos en människa. Som ung konvertit fann jag hos henne en andlig mor, en som man oförbehållsamt kunde förtro sig åt - just det som unga människor drömmer om men alltför sällan finner när de behöver det som bäst. Syster Mary var en uppmärksam och engagerad lyssnare; man kände sig *förstådd* - också detta är ett ungdomens behov som inte så ofta blir tilfredsställt. Hon var föstående men inte okritisk, sade alltid sin bestämda mening, men ingrep aldrig på ett dominerande sätt, försökte aldrig *påverka*, vare sig vilja eller känslor.

Hennes varma hjärta var alldeles fritt från sentimentalitet och hade ingen svårighet att upprethålla en hälsosam distans. Just därför utövade hon ett starkt inflytande: man behövde aldrig försvara sig mot henne utan kunde ta till sig hennes omdömen.

Så var det genom alla år; fastän modern snart blev en vän och förtroligheten ömsesidig. Att hon fanns, alltid till disposition för sina många vänner, ständigt lika intresserad av allt som försiggick, betydde tillgång till en skatt av livsvisdom.

Syster Mary var till hela sitt väsen det som hon i sin ungdom gått in för att vara: en dominikan. Hon älskade sin orden, dess traditioner och, inte minst, dess liturgi, som gav rytmen i hennes dagliga liv. In i det sista var hon om tidebönerna, och så länge hon kunde se noterna ackompanjerade hon sången i kapellet. Hennes ackompanjemang var precis detsamma som hon själv: en trogen, sensibel och diskret följeslagare, en som gav stöd snarare än ledning.

I systrarnas krets var hon självfallet en central gestalt, inte bara under de år då hon - utan större tiltro till sin förmåga - fungerade som priorinna. Hon representerade ju en levande kontinuitet, med en obrottslig lojalitet kryddad med ett mildt egensinne: hennes oförytterliga mening kunde ingen sväva i okunnighet om. Men framför allt var hon det varma, alltid öppna hjärtat, ett stort vittnesbörd om Kristi evangelium.

Gunnel Vallquist

Om å fokusere på andres feiltrinn

"Det vises stor oppfinnsomhet i iveren etter å advare mot å ferdes på gale veier. Større enn når det gjelder å vise rett vei." Uttalelsen kommer fra Terje Engmo, redaktør i Baptistsamfunnets "Banneret. Engmo spør om det "kan ha sammenheng

med at hvis det fokuseres på andres feil, blir oppmerksomheten om våre mindre? hvorfor er det så mange som påpeker individuelle synder som har med seksualitet og samliv å gjøre, og så få som advarer mot baktalelsens forbannelse og økonomisk snusk privat og i forretninger?"

Vår hjemlige kirkestrid - fra uvant synsvinkel

"Det enkle faktum at Rosemarie Köhn er ugift," skriver "Pedell" (Svein Erik Omdal), "det sparer oss for en opprivende språklig strid om hva mannen til en biskop skal hete."

STAVANGER AFTENBLAD

26

Prest i et halvt sekel

Den 19. mars kunne pater Albert Raulin o.p., en av veteranene blant presteskaper i Norge, se tilbake på 50 års prestegjerning, mesteparten av tiden i Norge. Han var bare 26 år da han kom fra sitt hjemlige Frankrike og ble yngstemann blant dominikanerne Neuberggaten i Oslo, en kommunitet med 'alderstrinn' på rundt 15 år: pater Lutz var rundt de 70, pater Vaneufville 55 og pater Thorn 40.

Under studietiden i Le Saulchoir ble moralteologi "frère Alberts" spesialområde, og "det aller sannsynligste i vårt klostermiljø var da at Raulin skulle spesialisere seg videre i moralteologi og bli professor," skrev hans medbror, Thomas Patfoort, i St.Olav ved Raulins 70-årsdag. "Men våre foresatte - godt hjulpet av Forsynet - ga, heldigvis for oss, begivenhetene en annen retning," Pater Raulin ble sendt til Norge. Det hører med til bildet at dominikanernes ledere den gang "tok seg i vare for å beholde de mest begavede til provinsens interne behov", for igjen å sitere pater Patfoort. Og pater Raulin ble snart "den franskmann som - til tross for en vedvarende aksent - mestrer det norske språk med en sikkerhet og et ordforråd som kan gjøre mang en nordmann misunnelig".

Det har i høy grad kommet tidsskriftet St.Olav til gode. For St.Olavs lesere - av eldre og yngre årgang - er navnet Albert Raulin kjent og kjær. På 1960-tallet var han en tid med i bladets redaksjon, og var i årene fremover en flittig bidragsyter, også etter at han hadde forlatt redaksjonen. Nåværende redaktør sikret seg ham som fast medarbeider - og rådgiver - da hun overtok ansvaret for bladet i 1985. Signaturen "Albert Raulin" står for en mønstergyldig kombinasjon av krystallklar tanke og ditto

språklig nedslag, en forfriskende syntese av det lærde og det lesverdige, det velfunderte og det underfundige - den kombinerer seriøsitet med en humor av edelt, musserende merke. "Fransk kvalitetsprodukt tilpasset norske forhold", står det om pateren i det historiske tilbakeblikk ved bladets 100-årsjubileum i 1989.

I et jubileumsintervju med "Broen", katolsk kirkeblad, skisserer pater Raulin linjen i sitt liv slik: "Den mest karakteristiske utviklingslinje i mitt liv er sikkert den mot stadig større frihet, indre frihet. Den kommer av tre faktorer: Min franske bakgrunn, dvs. den franske frihetsånd. Og så kommer det nordiske, det tilførte nye dimensjoner. Og det dominikanske preg, hvordan studiet av Thomas Aquinas frigjorde fra konvensjoner og fordommer. Fra disse tre røtter er mitt presteliv vokst."

Pater Raulins bidrag til St.Olav gjennom årenes løp gjenspeiler på sitt vis denne utviklingslinje. Tidsskriftet - og den katolske kirke i Norge - er ham stor takk skyldig.

Redaksjonen

Interessant bok - i disse jubileumstider

Det må ha vært en gang i 1980 at jeg fikk besøk på mitt kontor i St.Olav Forlag av pastor J.J.Duin. Han hadde med seg en stor kasse med tidsskrifter, artikkelkopier etc. og spurte om jeg ville se dette, om det kanskje kunne samles til en bok?

Jeg må inrømme at jeg fra tid til annen kastet fortvilede blikk på kassen, men en dag tok jeg meg sammen og begynte å lese. Du verden, her var en skattkiste av artikler om vår katolske kirke i Norge fra reformasjonen og frem til ca. 1880.

Så dukket pastoren opp igjen. Jeg sa at dette var fantastiske saker, men jeg hadde ikke forutsetninger til å lage bok av dette. Mine evner strakk neppe til heller, la jeg til. Siden han hadde vært min lærer, hadde han forståelse for dette, tok kassen og forsvant. Så fikk jeg brev fra ham om at han hadde redigert samlingen og ville gi den ut på forlaget, uten omkostninger for oss.

En dag kom så et par billass med tunge bøker, og for mange har disse bøkene gitt svært interessante lesestunder. Her er så meget ukjent stoff: jesuitter i Gjerpen, i Fredrikstad, her fortelles om Kloster-Lasse og om katolsk litteratur i Norge i

Alle henvendelser
om
abonnement/betaling
rettes til tidsskriftets ekspedisjon
tlf: 22 20 72 26
St.Olav tidsskrifts telefonnumre
finnes på bladets nestside.

A / S N O R S K E S H E L L

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING 22 66 59 00 – SERVICE 22 66 58 60 – 22 66 58 61

forrige århundre, om byggingen av St.Olav kirke i Christiania og St.Pauls kirke i Bergen og om vennskapet mellom Henrik Wergeland og pastor Motz, for å nevne litt.

Det finnes nok ennå en del usolgte eksemplarer av disse "Streiftog i norsk kirkehistorie fra 1450 til 1880". I denne jubileumstid tror jeg mange vil ha glede av å skaffe seg boken. *J. Bruce*

TAKK!

27

Det tynnes ut på spinnesiden i St.Olavs redaksjon. I fjor drog sr. Mette Andréen av sted til nye oppgaver, nå er det *Hanne Berentzen* som pakker kofferten. En del av St.Olavs lesere vet nok allerede, fra andre kilder, både at Hanne drar og hvorfor: Det er ikke hver dag en sprellevende journalist og lærer ved Institutt for journalistikk i Fredrikstad sier opp sin stilling for å gå i kloster - til og med av strengeste, stilleste sort! Men til et slikt sted drar Hanne når hun nå selger og gir bort det hun eier, bryter opp og snart er på plass i et trappistkloster i Wrentham i Massachusetts.

Skjønt "bryter opp" er kanskje ikke det rette uttrykket. Selv sier Hanne det slik i et intervju i sin gamle avis, Adresseavisa: "Jeg opplever at alle linjer i livet langt tilbake har ført meg til den vei jeg tror Gud vil jeg nå skal gå. Jeg har et klart minne fra jeg var åtte år. Det var så nydelig å gå i kirken, syntes jeg. Jeg visste at Gud ville meg noe helt siden jeg gikk i søndagsskolen." Tanken om et klosterkall meldte seg for lenge siden, men "kallet har kommet og gått" og "veien har vært lang og kronglete".

I Wrentham blir Hanne, i hvert fall i første omgang, "fjøsnonne" - hun skal veksle mellom å arbeide i søstrenes fjøs, måke møkk og melke kyr, og arbeidsøkter i godteri-bransjen: Søstrene har sjokoladeproduksjon som inntektskilde. Men hvorfor "måke møkk og be syv ganger om dagen i USA når du kan forene bønn og meningsfylt og krevende arbeid her hjemme blant mennesker som trenger deg?" undrer intervjuer, trossfelle og venn

Foto: Tor A. Hansen

Gerd Isern. Og Hanne forklarer at selv om hun "stortrives på jobben" og gleder seg over å ta aktivt del i kirkelivet i Fredrikstad og "har det topp" når hun sitter alene i stillhet i stua i sitt gulmalte hus, ønsker hun seg likevel "et liv hvor jeg kan komme nærmere Gud og fordype meg i ham."

Selvsagt ligger det egeninteresse bak når St.Olavs redaksjon med tungt hjerte ønsker en glad Hanne lykke til - det blir nemlig tomt etter henne! For med henne forsvinner også signaturen *Kristins søster*, som siden 1987 med jevne mellomrom har vært å finne på St. Olavs bakside og borget for *Blikk på tiden* med spenst og spennvidde, engasjement og vri, temperatur og humør. Redaksjonen takker varmt for innsats og inspirasjon, råd og dåd og ønsker lykke til. Og trøster seg tillitsfullt med Hannes avskjed-sord: "Når Vårherre lukker én dør, åpner Han enn annen."

Hva er viktigast?

"Avislesarar blir ofte lurt til å tru at melodi Grand Prix er viktigare enn at Jugoslavia og Somalia går i oppløysing," skriver utenriksredaktør Bjarne Botnen i Vårt Land, - "og kan det tenkjast noko større enn ein norsk siger i fotball?"

Lykken er. . .

"De fleste psykologiske data viser at de viktigste bestemende faktorer for lykke i livet ikke er knyttet til forbruk i det hele tatt," noterer Alan Duming ved World Watch Institute. "De mest fremtredende faktorer er tilfredshet i familielivet, spesielt i ekteskapet, fulgt av tilfredshet med arbeid, fritid og vennskap."

Liturgisk kalender

APRIL

1. Mos 17, 3-9.
Joh 8, 51-39
 - Frans fra Paola, eremitt.
Jer 20, 10-13. Joh 10, 31-42.
 - Lørdagsmesse. Esek 37, 21-28.
Joh 11, 45-56
- (Norske Tidebønner - uke 2)
- PALMESØNDAG**
Matt 21, 1-11. Jes 50, 4-7
Fil 2, 6-11
Matt 26, 14-27, 66 el. 16, 27,
11-54
 - Jes 42, 1-7. Joh 12, 1-11
 - Jes 49, 1-6. Joh 13, 21-33,
36-38
 - Jes 50, 4-9. Matt 26, 14-25
 - SKJÆRTORS DAG**
2 Mos 12, 1-8, 11-14
1. Kor, 11, 23-26
Joh 13, 1-15
 - LANGFREDAG**
Jes 52, 13-53, 12
Hebr 4, 14-16, 5, 7-9
Joh 18, 1-19, 42
 - PÅSKEVIGILIEN**
Under gudstjenesten blir det lest flere av følgende tekster:
1. 1. Mos 1, 1-2, 2
2. 1. Mos 22, 1-18
3. 2. Mos 14, 15-15, a
4. Jes 54, 5, 14
5. Jes 55, 1-11
6. Bar 3, 9-15, 32-4, 4
7. Es 36, 16-17, 18-28
8. Rom 6, 3-11
9. Matt 28, 1-10
 - PÅSKEDAG. HØYTIDEN FOR HERRENS OPPSTANDELSE.**
Apg 10, 34, 37-43
Kol 3, 1-4 el. 1. Kor 5, 6-8
Joh 20, 1-9 el. Matt 28, 1-10

Påsegudstjenester

ASKER OG BÆRUM

Mariakirken, Nyveien 17, Stabekk

Palmesøndag:	kl. 11.00	Høymesse med palmevigsel og prosesjon.
Skjærtorsdag:	kl. 19.00	Høymesse. Festen til minne om Jesu nadverd.
Langfredag:	kl. 15.00	Korsveiandakt.
	kl. 19.00	Pasjonsgudstjeneste.
Påskeaften:	kl. 22.00	Høymesse. Vigsel av påskelys og dåpsvann.
1. påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
2. påskedag:	kl. 11.00	Sangmesse.

ASKIM

Mariakapellet, Roald Amundsensgt. 4

Palmesøndag:	kl. 12.00	Høymesse.
Skjærtorsdag:	kl. 16.00	Messe.
Langfredag:	kl. 16.00	Langfredagsliturgi.
Påskeaften:	kl. 18.00	Påskevigilien.
1. Påskedag:	kl. 12.00	Messe.
2. Påskedag:	kl. 12.00	Messe.

BERGEN

St. Pauls kirke, Christiesgt. 18

Palmesøndag:	kl. 10.00	Messe.
	kl. 11.00	Høymesse med palmevigsel.
	kl. 13.00	Messe på tamilsk.

Mand., tirsd., onsd.,
i den stille uke.

	kl. 18.00	Skriftemål.
	kl. 19.00	Messe.
Skjærtorsdag:	kl. 18.00	Høymesse.
	kl. 19.30	Høymesse på tamilsk.
Langfredag:	kl. 12.00	Korsveiandakt på vietnamesisk.
	kl. 13.00	Korsveiandakt på tamil.
	kl. 15.00	Langfredagsliturgi.
Påskeaften:	kl. 12.00	Velsignelse av påskemat.
	kl. 16.00	Andakt på vietnamesisk.
	kl. 23.00	Påskevigilien.
1. påskedag:	kl. 10.00	Messe
	kl. 11.00	Høymesse.
	kl. 13.00	Messe på vietnamesisk.
	kl. 17.00	Messe på tamilsk.
2. påskedag	kl. 11.00	Messe

Vår Frue kirke, Nylandsveien 31, Sandviken

Palmesøndag:	kl. 09.30	Messe
Skjærtorsdag:	kl. 16.00	Høymesse.
Langfredag:	kl. 15.00	Gudstjeneste.
Påskeaften:	kl. 18.00	Høymesse.
1. Påskedag:	kl. 09.30	Høymesse.

St. Olavs kapell, Finnesvn. 57, Voss

Palmesøndag:	kl. 17.00	Høymesse.
Onsd. i den stille uke	kl. 18.00	Messe.
Skjærtorsdag:	kl. 20.00	Høymesse.
Langfredag:	kl. 15.00	Langfredagsliturgi.
Påskeaften:	kl. 20.00	Høymesse.
1. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
2. Påskedag	kl. 11.00	Messe.

DRAMMEN

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1

Palmesøndag:	kl. 09.00	Fromesse.
	kl. 11.00	Høymesse med vigsel av palmegrener
Skjærtorsdag:	kl. 18.00	Messe, etterpå tolbetelse.
Langfredag:	kl. 15.00	Korsveiandakt, deretter gudstjeneste.
Påskeaften:	kl. 12.00	Velsignelse av påskemat
	kl. 21.00	Feiring av vigilien til minne om Herrens oppstandelse
1. Påskedag:	kl. 09.00	Fromesse.
	kl. 11.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
	kl. 16.30	Messe i Kongsberg.

FREDRIKSTAD

St. Birgitta kirke, St. Josephsgt. 17

Palmesøndag:	kl. 10.00	Høymesse.
	kl. 18.00	Messe.
Skjærtorsdag:	kl. 19.00	Messe.
Langfredag:	kl. 17.00	Langfredagsliturgi. Økumenisk korsvandring i byen.
Påskeaften:	kl. 19.00	Messe.
1. Påskedag:	kl. 10.00	Høymesse.
	kl. 18.00	Messe.
2. Påskedag:	kl. 10.00	Høymesse.

HALDEN

St. Peters kirke, Kristian Vs plass 1

Palmesøndag:	kl. 12.00	Høymesse.
Skjærtorsdag:	kl. 15.00	Messe.
Langfredag:	kl. 15.00	Langfredagsliturgi.
Påskeaften:	kl. 15.00	Messe.
1. Påskedag:	kl. 12.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 12.00	Messe.

HAMAR**St. Torfinns kirke, Torvgt. 113**

Palmesøndag: kl. 11.00
 Skjærtorsdag: kl. 17.30
 Langfredag: kl. 15.00
 Påskeaften: kl. 22.00
 1. Påskedag: kl. 11.00
 2. Påskedag: kl. 18.00

Høymesse.
 Høymesse og fotvasking.
 Gudstjeneste.
 Påskevigilie.
 Høymesse.
 Messe.

HØNEFOSS**St. Teresia kirke, Vesterngr. 5 B**

Palmesøndag: kl. 11.00
 Skjærtorsdag: kl. 18.30
 Langfredag: kl. 15.00
 Påskeaften: kl. 11.00
 1. Påskedag: kl. 11.00
 2. Påskedag: kl. 11.00

Høymesse.
 Messe.
 Langfredagsliturgi.
 Ingen gudstjeneste.
 Høymesse med vigsel av ild, påskelys og vann.
 Messe.

KRISTIANSAND**St. Ansgar Kirke, Kirkegt. 3**

Palmesøndag: kl. 11.00
 kl. 13.00

Høymesse med palmevigsel.
 Messe med palmevigsel, vietnamesiske innslag

Skjærtorsdag: kl. 19.00
 Langfredag: kl. 18.00
 Påskeaften: kl. 20.00
 1. Påskedag: kl. 11.00
 kl. 13.00
 2. Påskedag: kl. 13.00
 kl. 11.00
 kl. 18.30

Høymesse.
 Langfredagsliturgi
 Påskeaftensliturgi.
 Høymesse.
 Messe m/vietnamesisk innslag.
 Messe på vietnamesisk.
 Messe i Kvinesdal.
 Messe i Flekkefjord.

LILLEHAMMER**Mariakirken, Weidemannsgt. 3 A**

Palmesøndag: kl. 18.00
 Skjærtorsdag: kl. 20.30
 Langfredag: kl. 18.00
 1. Påskedag: kl. 18.00

Høymesse
 Messe.
 Gudstjeneste.
 Høymesse.

LILLESTRØM**St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1**

Palmesøndag: kl. 09.00
 kl. 10.30
 Skjærtorsdag: kl. 19.00
 Langfredag: kl. 15.00
 Påskeaften: kl. 23.00
 1. Påskedag: kl. 10.30
 2. Påskedag: kl. 10.30

Ottemesse.
 Høymesse – Palmevigsel, prosesjon.
 Høymesse.
 Pasjonsgudstjeneste.
 Påskevake.
 Høymesse.
 Høymesse.

MOSS**St. Mikael kapell, Ryggevn. 24**

Palmesøndag: kl. 10.00
 kl. 17.00
 Skjærtorsdag: kl. 19.00
 Langfredag: kl. 19.00
 Påskeaften: kl. 21.00
 1. Påskedag: kl. 10.00
 kl. 17.00
 2. Påskedag: kl. 10.00

Høymesse.
 Messe.
 Messe.
 Langfredagsliturgi.
 Påskevigilie.
 Høymesse.
 Messe.
 Messe.

OSLO**St. Olav Domkirke, Oslo**

Palmesøndag kl. 09.30
 kl. 11.00

Messe.
 Palmevigsel ved kapellet på Vår Frelzers Gravlund sammen med Gml. Aker menighet. Prosesjon og høymesse.

kl. 13.00
 kl. 14.30
 kl. 16.00
 kl. 18.00
 Tirsdag: kl. 19.00
 Skjærtorsdag: kl. 16.00
 kl. 18.00

Messe på polsk.
 Messe på spansk.
 Messe på kroatisk.
 Palmevigsel og messe på engelsk.
 Høymesse med vigsel av de hellige oljer.
 Høymesse på vietnamesisk.
 Høymesse til minne om Herrens nattverd. Tilbedelse til kl. 22.00.

Langfredag: kl. 15.00
 kl. 17.00
 Påskeaften: kl. 11.00
 kl. 19.00
 kl. 23.00

Jesu lidelseshistorie, tilbedelse av korset, kommunion.
 Langfredagsliturgi på vietnamesisk.
 Velsignelse av påskemat.
 Påskeliturgi på vietnamesisk.
 Påskennattsliturgi.

1. Påskedag: kl. 09.30
 kl. 11.00
 kl. 13.00
 kl. 14.30
 kl. 16.00
 kl. 18.00
 2. Påskedag: kl. 11.00
 kl. 18.00

Messe.
 Høymesse.
 Messe på polsk.
 Messe på spansk.
 Messe på kroatisk.
 Messe på engelsk.
 Høymesse.
 Messe på engelsk.

St. Hallvard kirke, Enerhauggt. 4

Palmesøndag: kl. 09.35
 kl. 11.00
 kl. 17.00
 Skjærtorsdag: kl. 19.00

Fromesse.
 Familiemesse med vigsel av palmegrener og prosesjon.
 Katolsk messe i Holmlia kirke med vigsel av palmegrener og prosesjon.
 Høymesse til minne om Herrens nattverd – Fotvasking. Etter messen agapemåltid.

Langfredag: kl. 17.00
 Påskeaften: kl. 22.45
 1. Påskedag: kl. 11.00
 2. Påskedag: kl. 11.00

Langfredagsliturgi, lidelseshistorien.
 Påskennattsfeiring.
 Høymesse.
 Messe.

12. MANDAG I PÅSKEOKTAVEN

App 2, 14, 22-32
 Matt 28, 8-15

13. TIRSDAG I PÅSKEOKTAVEN

App 2, 36-41. Joh 20, 11-18

14. ONSDAG I PÅSKEOKTAVEN

App 3, 1-10
 Luk 24, 13-35

15. TORSDAG I PÅSKEOKTAVEN

App 3, 11-26. Luk 24, 35-48

16. FREDAG I PÅSKEOKTAVEN.

Magnus, martyr, minnedag i Norden.
 App 4, 1-12. Joh 21, 1-14

17. LØRDAG I PÅSKEOKTAVEN

App 4, 13-21. Mark 16, 9-15

(Norske Tidebønner - uke 2)

18. ANNEN SØNDAG I PÅSKE TIDEN

Kirkens 150-års jubileum.
 App 2, 42-47. 1. Pet 1, 3-9
 Joh 20, 19-31

19. App 4, 23-31. Joh 3, 1-8.

20. App 4, 32-37. Joh 3, 7-15.

21. Anselm, biskop og kirkelærer.
 App 5, 17-26. Joh 3, 16-21

22. App 5, 27-33. Joh 3, 31-36

23. Georg, martyr.
 App 5, 34-42. Joh 6, 1-15

24. Fidelis av Sigmaringen, prest og martyr. App 6, 1-7. John 6, 16-21

(Norske Tidebønner - uke 3)

25. TREDJE SØNDAG I PÅSKETIDEN

App 2, 14, 22-23. 1. Pet 1, 17-21.
 Luk 24, 13-35

26. App 6, 8-15. Joh 6, 22-29

27. App 7, 51-8, 1. Joh 6, 30-35.

28. Peter Chanel, prest og martyr
 App 8, 1-8. Joh 6, 35-40

29. Katarina av Siena, jomfru og kirkelærer. App 8, 26-40. Joh 6, 44-51.

30. Pius d.V, pave.
 App 9, 1-20. Joh 6, 52-59.

MAI

1. DEN HELLEGE JOSEF, hånd- verkeren.

1. Mos 1, 26-2, 3.
Matt 13, 54-58.

(Norske Tidebønner - uke 4)

2. FJERDE SØNDAG I PÅSKETI- DEN

Apg 2, 14, 36-41

1. Pet 2, 20-25. Joh 10,1-10

3. Filip og Jacob, apostler

1. Kor 15, 1-8. Joh 14, 6-14

4. Apg 11, 19-26. Joh 10, 22-30

5. Apg 12, 24-13, 5. Joh 12, 44-50.

6. Apg 13, 13-25. Joh 13, 16-20.

7. Apg 13, 26-33. Joh 14, 1-6

8. Apg 13, 44-52. Joh 14, 7-14.

(Norske Tidebønner - uke 1)

**Vi er i
nærheten
når du
trenger oss**

Sentrum 20 79 05
Ullevålsveien 1 - Oslo
Oslo Vest 50 00 30
Harbitzalléen 14
Oslo Øst 67 28 80
Grensesvingen 7
ved Fyrstikktorget

T. S. JACOBSENS
Begravelsesbyråer

St. Dominikus Kirke, Neuberggt. 15

Palmesøndag: kl. 11.00 *Høymesse med palmevigsel og prosesjon.*

Onsdag før Skjærtorsdag: kl. 20.00 *Matutin.*
Skjærtorsdag: kl. 09.00 *Laudes.*
kl. 18.30 *Høymesse.*
kl. 21.30 *Lesning av Jesu avskjedstale til disiplene.*
kl. 22.00 *Matutin.*

Langfredag: kl. 09.00 *Laudes.*
kl. 17.00 *Pasjonsgudstjeneste.*
kl. 20.00 *Matutin.*

Påskeaften: kl. 09.00 *Laudes.*
kl. 23.00 *Påskevigilien.*
1. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*
2. Påskedag: kl. 11.00 *Messe.*

Lunden kloster, Øvre Lunden 5

Palmesøndag: kl. 10.00 *Palmevigsel og høymesse.*

Skjærtorsdag: kl. 18.00 *Høymesse.*

kl. 21.00 *Lesning av Jesu avskjedstale. Tilbedelse til midnatt.*

Langfredag: kl. 16.00 *Langfredagsgudstjeneste.*

Påskeaften: kl. 23.00 *Påskevigilie med høymesse.*

1. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*

2. Påskedag: kl. 10.00 *Høymesse.*

PORSGRUNN

Vår Frue kirke, Olavsgt. 19

Palmesøndag: kl. 11.00 *Palmevigsel og høymesse.*

Skjærtorsdag: kl. 18.00 *Høymesse. Tilbedelse.*

Langfredag: kl. 15.00 *Pasjonsliturgi.*

Påskeaften: kl. 21.00 *Påskevigilie.*

1. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*

kl. 13.00 *Vietnamesisk høymesse.*

2. Påskedag: kl. 11.00 *Messe.*

STAVANGER

St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8

Palmesøndag: kl. 09.30 *Messe på engelsk.*

kl. 11.00 *Messe på norsk.*

kl. 13.00 *Messe på vietnamesisk.*

kl. 16.30 *Messe på spansk.*

kl. 18.00 *Messe på fransk.*

Skjærtorsdag: kl. 17.00 *Messe på norsk med viet. lesn./sang.*

kl. 19.00 *Messe på norsk/ gregoriansk sang.*

Langfredag: kl. 15.00 *Pasjonsliturgi.*

Påskeaften: kl. 21.00 *Messe norsk m/viet. lesn./sang*

kl. 23.00 *Påskennattsmesse/ gregoriansk*

1. Påskedag: kl. 09.30 *Messe på engelsk.*

kl. 11.00 *Messe på norsk/ barnemesse.*

kl. 13.00 *Messe på norsk.*

kl. 18.00 *Messe på fransk.*

2. Påskedag: kl. 11.00 *Messe.*

kl. 11.00 *Messe i Egersund.*

TROMSØ

Vår frue kirke, Storgt. 94

Palmesøndag: kl. 11.00 *Høymesse.*

Skjærtorsdag: kl. 20.00 *Aftengudstjeneste.*

Langfredag: kl. 17.00 *Langfredagsliturgi.*

Påskeaften: kl. 21.00 *Påskennattsfeiring.*

1. Påskedag: kl. 11.00 *Pontifikalmesse.*

2. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*

TRONDHEIM

St. Olav kirke, Schimersgt. 1

Palmesøndag: kl. 09.00 *Fromesse.*

kl. 11.00 *Høymesse.*

Skjærtorsdag: kl. 08.00 *Matutin og Laudes*

kl. 19.00 *Høymesse og tilbedelse frem til midnatt.*

Langfredag: kl. 08.00 *Matutin og Laudes*

kl. 12.00 *Korsvei på vietnamesisk.*

kl. 13.00 *Korsvei på tamil.*

kl. 13.00 *Økumenisk korsvandring.*

kl. 15.00 *Korsvei på filippinsk.*

kl. 18.00 *Feiring av Herrens lidelseshistorie.*

Påskeaften: kl. 08.00 *Matutin og Laudes.*

kl. 23.00 *Påskennattsliturgi.*

1. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*

2. Påskedag: kl. 11.00 *Høymesse.*

TØNSBERG

St. Olav kirke, Botnegt. 22

Palmesøndag: kl. 11.00 *Høymesse.*

kl. 17.00 *St. Frans kapell i Larvik.*

Skjærtorsdag: kl. 09.00 *Matutin og Laudes.*

kl. 17.00 *Høymesse. Agapemåltid i menighetslokalet.*

ca. kl. 19.30 *Lesning av Jesu avskjedstale til apostlene.*

Langfredag: kl. 09.00 *Matutin og Laudes.*

kl. 15.00 *Langfredagsliturgi.*

kl. 17.00 *Langfredagsliturgi St. Frans kapell i Larvik.*

Påskeaften: kl. 09.00 *Matutin og Laudes.*

kl. 23.00 *Påskevigilie.*

1. Påskedag: kl. 10.30 *Laudes.*

kl. 11.00 *Høymesse.*

kl. 17.00 *Messe St. Frans kapell i Larvik.*

2. Påskedag: kl. 11.00 *Messe i Sandefjord.*

kl. 11.00 *Vietnamesisk messe.*

Neste nummer utgis 28. april. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarshavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Faste medarbeidere:

Olav Egil Aune

Hanne Berentzen

Liv Greni

Brian McNeil c.r.v.

Albert Raulin o.p.

Gunnel Vallquist

ISSN 0802-6726

Akersveien 14, 0177 Oslo

Redaksjon: Tlf. 22 20 72 48

Ekspedisjon: Tlf. 22 20 72 26

Årsabonnement (Norge): kr. 195,—

Øvrige europeiske land: kr. 220,—

Andre verdensdeler: kr. 230,—

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 0807 2046480

31

St.Magnus festival 1993

i

St. Magnus kirke,

Romeriksgt. 1, Lillestrøm

i tiden 22/4 til 2/5

med

Henrik Sørensen-utstilling

og et rikholdig program

med messer og kirkekaffe,

korkonsserter og

konsert ved Wolfgang Plagge,

foredrag om "Sigrid Undset

og Kristin Lavransdatter"

og om "Den katolske kirke sett
med protestantiske øyne".

Utstillingen er åpen

alle virkedager

fra kl. 12.00-14.00

og kl.18.00-19.00,

unntatt mandag og 1. mai.

Lørdag og søndag

frakl. 12.00-14.00.

Gratis adgang.

Opplysninger: tlf. 63 81 28 85

Festivalen gjennomføres

i samarbeid med

Skedsmo kirkeforum.

Utstillingen støttet av

Kultursektoren,

Skedsmo kommune.

St. Paul skole er en katolske grunnskole med en klasse på hvert hvert trinn i barneskolen og to klasser på hvert trinn i ungdomsskole., totalt ca. 300 elever. Skolen drives med offentlig støtte i henhold til "Lov om tilskudd til private skoler".

Noen midlertidige stillinger eller årsvikariater kan bli ledige fra 01. august 1993.

Nærmere opplysninger ved henvendelse innen 16. april.

ST. PAUL SKOLE

Christiesgate 16

5015 Bergen

Telefon: 05 32 28 80

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

GEORG FOERSTER

Tlf.: 22 15 54 26/22 15 56 06

TRENGER DU TRYKKSAKER?

Kontakt

SATS + PASTE AS

Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10

Tlf.: 22 30 04 16 – 22 30 84 53

CARITAS | NORGE

DEN KATOLSKE KIRKES HJELPEORGANISASJON

Fagerborggaten 17, 0360 Oslo 3, Tlf.: 22 69 30 15/60 43 51

Gavekonti:

Postgiro: 0814 5 00 40 64 – Bank: 7041.05.13976

På den annen side

La oss holde oss til det vi vet: Livet er liv og verdt å leve. Når vi dør, dør vi, og mer vet vi ikke. Hva som da måtte komme, får vi ta når det måtte komme.

Det er den vanlige, forufterige holdningen til fornuftige mennesker. At med døden er livet slutt, og mer vet vi ikke. Vi får holde oss til det vi vet.

Meningsløst! sier Paulus, han som ble svimeslått av et Kristussyn ved Damaskus. Meningsløst?

Ja, i hvert fall hvis vi ønsker å snakke om Kristus-tro. "Hvis vårt håp til Kristus bare gjelder for dette liv, er vi de ynkeligste av alle mennesker," sier

han, og unnsår seg ikke for å bruke kraftige ord. Kraftige ord og argument på argument:

På den ene side har vi det vi vet om livet på denne siden. På den annen side har vi det som snur opp ned på alt: Slutten er ikke slutt, atskillelsen er ikke adskillelse, kroppens forråtnelse er ikke undergang og oppløsning. Døden er ikke den siste som setter punktum for alt.

Tvert imot!

På den annen side er alt nytt. På den annen side er alt det vi ikke vet. På den annen side er troen og gleden. Et nytt liv, et nyskapt liv, så sterkt at det gir ringvirkninger fra den annen side til den ene side: Troen på oppstandelsen er det som skaper nytt liv i denne verden. Ikke som et pedagogisk virkemiddel, men som en glede som gir livsutfoldelse med smitteeffekt.

Troen på oppstandelsen er selve kjernen for dem som bruker kristen-navnet, mener Paulus (1 Kor 15,12-21). Hvis ikke vi tror at Kristus er oppstått fra de døde, og at døden

som sådan er overvunnet også for oss, da kan vi bare pakke sammen hele troen, da er det ingen vits i det hele. Mener Paulus.

Det er dette som gir håp i en håpløs verden. Det er dette som gir liv til et gledeløst liv. Det er dette som gir perspektiver utover det vi ser: Dette at Gud sprenger grenser.

Grensene mellom Gud og menneske, mellom liv og død, mellom nåtid og fortid, mellom tid og evighet. Kristus betyr i alt dette - fra før fødsel til etter død - at alle disse grenser sprenges.

Det gir vårt liv ny glede. Våre begrensninger er midlertidige. Det vi vet, er bare en flik av livet. På den annen side er det vi ikke vet - det hellige og uut-sigelige som fyller oss med undring og glede - som gjør at vi hver dag får en ny dag med blanke ark og fargestifter, uten de mislykte mørke flekker fra i går.

Kristins søster